

**MÜZİK KAYNAK KİTAPLARININ 2017 İLKÖĞRETİM MÜZİK
DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA UYGUNLUĞUNUN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA İNCELENMESİ
(VAN İLİ ÖRNEĞİ)**

Sevinç Apaydın

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

MAYIS, 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren dört (4) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Sevinç
Soyadı : Apaydın
Bölümü : Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı
İmza :
Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : Müzik Kaynak Kitaplarının 2017 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programına Uygunluğunun Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi (Van İli Örneği)

İngilizce Adı : The Analysis Of The Convenience Of The Music Source Books To The Teaching Program Of 2017 Music Lessons In According With Teacher's Sights (Van Province Example)

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Sevinç Apaydın

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Sevinç Apaydın tarafından hazırlanan “Müzik Kaynak Kitaplarının 2017 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programına Uygunluğunun Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi (Van İli Örneği)” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Mehlika DÜNDAR

(Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Başkan: Doç. Dr. Mehmet AKPINAR

(Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Üye: Doç. Dr. Vasfi HATİPOĞLU

(Türk Müziği Devlet Konservatuvarı, Çalgı Eğitimi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi: 30/05/2019

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu araştırmamda desteğini ve yardımlarını benden bir an olsun esirgemeyen, tez yazma sürecim boyunca Van'dan Ankara'ya gidiş geliş yapmak durumunda olmama ve mesafelerin bu sürece kattığı zorluklara rağmen yanımda olan, sevgisini ve ilgisini her zaman üzerimde hissettiğim kıymetli danışman hocam Prof. Mehlika DÜNDAR'a, hem öğretmenliğimde hem de öğrenciliğimde üzerimde emeği olan, beni bu günlere getiren bütün öğretmenlerime, Ankara'daki ailem olan, Kardelen YILDIRIM ve Alper Can ÖNCÜL'e, hayatımın her evresinde olduğu gibi çıkmış olduğum bu yolda da her zaman destekçim olan, her durumda ve koşulda bana olan güvenlerini ve sevgilerini derinden hissettiğim canım annem Tufan, babam Selahattin ve kardeşim Yusuf'a sonsuz teşekkürler...

Sevinç APAYDIN

ANKARA, 2019

**MÜZİK KAYNAK KİTAPLARININ 2017 İLKÖĞRETİM MÜZİK
DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA UYGUNLUĞUNUN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA İNCELENMESİ
(VAN İLİ ÖRNEĞİ)
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Sevinç Apaydın
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mayıs, 2019**

ÖZ

Bu araştırma, ilköğretim ikinci kademe (ortaokul) düzeyi eğitim verilen okullarda uygulanan müzik eğitiminin yerinin önemini vurgulamakla birlikte, müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda, 2017 yılında güncellenmiş ve halen kullanılmakta olan programın okullarda aktif bir şekilde uygulanabilirliğinin tespiti, müzik derslerinde yararlanılması beklenen müzik kaynak kitaplarından ne derece yararlanıldığı ve bu kitapların yeni ve güncel müzik öğretim programıyla uyumu, programda hedeflenen davranışlara uygunluğunun ortaya konması için hazırlanmıştır. Bu araştırma müzik öğretmenlerinin ders işleyiş biçimlerine yol gösterici olması ve ışık tutması açısından önemli olup, araştırmada müzik eğitiminin temellerinin atıldığı dönem olması sebebiyle İlköğretim düzeyi öğretim programı ele alınmıştır. 2017 Öğretim Programının yanı sıra, program dahilinde ders işlenişindeki değişiklikler, en önemli materyallerden olan kitaplardan ne tür kaynakların kullanıldığı, programla ilgili karşılaşılan problemler ortaya konulmuştur. Araştırmanın örneklemini, Van ilinde görev yapan 17 müzik öğretmeni ve kullandıkları

kaynak kitapları oluşturacaktır. Araştırmanın yöntemi nitel bir araştırma olup mevcut durumu olduğu gibi yansıtacağından ve genel bir bakış içereceğinden betimsel bir araştırmadır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Kaynak Kitapları, 2017 Müzik Öğretim Programı, İlköğretim
İkinci Kademe (Ortaokul) Okulları

Sayfa Adedi : 85

Danışman : Prof. Mehlika DÜNDAR

**THE ANALYSIS OF THE CONVENIENCE OF THE
MUSIC SOURCE BOOKS TO THE TEACHING
PROGRAM OF 2017 MUSIC LESSONS IN
ACCORDING WITH TEACHER’S SIGHTS (VAN
PROVINCE EXAMPLE)**

(M.S. Thesis)

Sevinç Apaydın

GAZI UNIVERSITY

INSTITUTE EDUCATIONAL SCIENCES

May, 2019

ABSTRACT

This research which emphasis the importance of music education given at secondary schools, was prepared to show the program updated with the music tutors reviews in 2017 can still be applied actively at schools, how the music source books were used, the harmony of these books with the updated musical training, and the harmony of the targeted behaviors. In this research which has a great importance to show a teaching way for music tutors, primary school training level which is the basic level for music training was taken as reference. Besides the 2017 Education Program, changes at teachings, the source books, the problems related with the program were presented. The samplings of this study is composed of 17 music tutors who work in Van and their source books. This study is a descriptive research since the method of the study is qualitative and it will reflect present situation and include a general sight.

Key Words: Music Source Books, The Music Teaching Program of 2017, Primary Education Second Stage Schools

Page Number : 85

Supervisor : Prof. Mehlika DÜNDAR

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı	7
1.1.1. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Temel Felsefesi	7
1.1.2. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Genel Amaçları.....	10
1.1.3. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Temel Becerileri	11
1.1.5. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programında Değerler Eğitimi	12
1.1.6. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programında Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı	13
1.1.7. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programında Rehberlik.....	14
1.1.8. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Uygulanmasında Dikkat Edilecek Hususlar	15
1.2. Problem Durumu	17
1.3. Alt Problemler	18
1.4. Araştırmanın Amacı	18
1.5. Araştırmanın Önemi.....	19

1.6. Varsayımlar	19
1.7. Sınırlılıklar.....	20
1.8. Tanımlar	20
BÖLÜM II	25
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	25
BÖLÜM III.....	30
YÖNTEM.....	30
3.1. Araştırmanın Modeli	30
3.2. Evren ve Örneklem.....	31
3.3. Verilerin Toplanması.....	32
3.4. Verilerin Analizi.....	32
BÖLÜM IV	33
BULGULAR VE YORUMLAR	33
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	33
4.1.1. Müzik Kaynak Kitaplarından Yararlanan Öğretmenler	34
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	36
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	40
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	44
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	47
4.5.1. Müzik Dersi Öğretim Programının Ders İşlenişi ve Öğrenci Üzerindeki Etkisi.....	47
4.5.2. Müzik Dersi Öğretim Programının Uygulanmasındaki Destekleyici ve Engelleyici Yönler	49
4.5.3. Müzik Dersi Öğretim Programı İçeriği ve Öğrenci Hazırbulunuşluğu.....	51
4.5.4. Müzik Dersi Öğretim Programının İçerisindeki Öğrenme Alanları	53
4.5.5. Öğretmenlerin Ölçme Değerlendirme Araç ve Yöntemlerini Kullanma Durumları	56
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	58

4.6.1. Haftalık Ders Saati Süreleri ve Yeterlilikleri	58
4.6.2. Ders Araç Gereçlerinin Yeterlilikleri ve Kullanılma Durumları	58
4.6.3. Öğretmenlerin Ek Etkinliklere Yer Verebilme Durumları	61
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	63
BÖLÜM V.....	69
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	69
5.1. Sonuçlar	69
5.2. Öneriler	70
KAYNAKLAR	72
EKLER.....	75
EK 1. Müzik Kaynak Kitaplarının 2017 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programına Uygunluğunun Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi (Van İli Örneği) Görüşme Formu	76
EK 2. İzin Dilekçesi.....	82
EK 3. İzin Dilekçesi.....	83
EK 4. İzin Dilekçesi.....	84

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Öğretmenlerin Kaynak Kitap Kullanma Durumları.....	34
---	----

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, varsayımları ve sınırlılıkları yer almaktadır.

Tarih boyunca insanlık belirli ve çeşitli ihtiyaçlar doğrultusunda hızla değişip dönüşme, her alanda sürekli bir yenilenme ihtiyaç ve gereksinimini duyumsamıştır. Günümüzde ise bu gereksinim; gerek teknolojinin büyük bir hızla gelişmesi ve gelişmeye devam etmesi, gerek bireysel istek ve ihtiyaçların artması sebebiyle kendini büyük ölçüde hissettirmektedir. Japoncada kai; değişim, zen ise iyi daha iyi anlamına gelmektedir. Bu iki sözcüğün birleşmesi ile oluşan Kaizen; herkesi kapsayan sürekli iyileştirme anlamına gelir. Bu kelime ayrıca bir yaşayış biçimini, bir yaşam felsefesini ifade etmektedir. Japonların geliştirmiş olduğu sürekli iyileştirmeyi amaçlayan bu süreçten de yola çıkarak her dalda ve her anlamda değişim ve iyileştirme çalışmalarının kaçınılmaz gerekliliği farkedilmiştir. Cüceloğlu'na göre değişim, yaşayan varlıkların yavaş ya da hızlı ama sürekli içinde oldukları bir süreçtir (Cüceloğlu, 2012). Bunu şu örnekle ifade eder: Tek bir hücre olarak başlayan insan yaşamı değişime uğrayarak fetüs, bebek, çocuk, ergen, genç, yetişkin, olgun kişi, yaşlı kişi olur ve ömrünü tamamlar (Cüceloğlu, 2012). Cüceloğlu'nun vermiş olduğu bu örnekten de çıkarımda bulunabildiği gibi değişim insan hayatının temelindedir, insan yaşamının vazgeçilmezidir.

İlk zamanlarda eğitim, insanın hayatta kalma mücadelesini, gerek beslenme ve gerekse tehlikelerden korunma boyutunda konu edinirken; modern dönemlerde daha sağlıklı yaşama, daha kültürlü olma, daha sosyal olma ve bazen de başkalarına üstünlük sağlama boyutlarında ortaya çıkmaktadır. Çevreyle ve etraftaki diğer insanlarla kurulan iletişim ve onlarla olan etkileşim sonucu insanın sosyal yönü gelişirken, içinde yaşanılan toplumun kültürü ile etkileşim sonucu ise insan kültürel boyutta gelişir. Bu süreç doğumdan itibaren başlar, yani insan doğduğu andan itibaren hem sosyalleşme veya toplumsallaşma hem de kültürel özellikleri kazanma süreci başlar (Özmen ve Ekiz, 2013, s.2).

Anlaşılabileceği üzere eğitim, insan yaşamında varolunan süreç boyunca kültürel gelişim ve değişimde, gerek insan iletişimi ve etkileşimi gerekse de toplumsal anlamda bir aidiyet duygusu isteği sonucu ihtiyacını hissettirmiştir. Bu açıdan eğitimin önemi büyük ölçüde farkedilmiş, toplum kültürlerinin gelişiminde ön plana çıkmıştır.

Eğitimin günümüzde tarihsel boyutta bir çok tanımı vardır. Bu tanım eğitimcilerin ve eğitim işiyle uğraşanların yaşadığı dönemlere ve felsefelerine göre değişiklikler göstermektedir.

Eğitim; insanı olgunlaştırmanın en iyi yoludur (Eflatun).

Eğitim; insanın ahlaki davranışlar kazanması sanatıdır (Aristo).

Eğitim; insanın doğuştan getirdiği bütün gizli güçlerin (kabiliyetlerin) geliştirilmesidir (Kant)

Eğitim; sosyal olmayan nesli sosyalleştirmektir (E. Durkheim).

Eğitim; çocukları yetiştirme ve insan yapma sanatıdır (J.J. Rousseau).

Eğitim; bedenen sağlam, yüksek kavrayışlı, güzel konuşmasını bilen, yeme içme ve maddi zevklerde aşırılığa kaçmayan, adaletli olan... bir vatandaş yetiştirmektir (Farabi)(Özmen ve Ekiz, 2013, s. 4).

Yukarıda ifade edilenlere benzer birçok tanım yapılması mümkün olmakla

birlikte, eğitimle ilgili yapılan ve genelde çoğunlukla kabul gören tanım ise şöyledir:

Eğitim; bireyin davranışlarında kasıtlı olarak ve kendi yaşantıları yoluyla istendik davranış değişikliği meydana getirme sürecidir (Ertük, 1998, s. 12).

Genel anlamda eğitim, bir süreçtir. Bu süreç içerisinde birey istendik değişimler göstermelidir. Yani eğitim sürecinde zamanla değişen, durağan olmayan, dinamik bir yapı belli bir sıra ile izlenmek istenir. Eğitim alan bireyin bir aşamadaki durumu ile bir sonraki aşamadaki durumu farklılık gösterir.

Eğitimin amaçları ise her ülkenin kendi felsefesine göre belirlediği, eğitim yolu ile bireye

kazandırmak istediği belli özellik ve ilkelerdir. Bu özellikler ise bilgi, beceri, ilgi, tutum ve alışkanlıkları içermektedir.

Eğitim üzerinde günümüzde de büyük atılımlar ve yenilikçi yaklaşımlar denenmeye ve uygulamaya konulmaya devam etmektedir. Bu doğrultuda MEB tarafından yürütülen birçok destekleyici hareket bulunmaktadır. Gerek Türkiye’deki eğitim vizyonunun hedeflerini yakalamak, gerek öğretmen ve öğrencilerin yenilikçi uygulamalar ortaya koymasını teşvik etmek ve nihayetinde gerçekleştirmelerini sağlamak için “Eğitim ve Öğretimde Yenilikçilik Ödülleri” ve bunun gibi birçok uygulama MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), YEĞİTEK (Yenilik ve Eğitim Teknolojileri) Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilmektedir.

Eğitim sistemimizde kapsamlı bir şekilde yürütülmekte olan yeniden yapılanma çalışmalarının amacı, öğrencilerimizin geleceğe en donanımlı bir şekilde hazırlanması, öğretmenlerimizin yeterliklerini en üst düzeye çıkararak eğitim ve öğretimin niteliğinin yükseltilmesi, eğitim ortam ve süreçlerinin iyileştirilerek başarının artırılmasıdır.

İçinde bulunduğumuz yüzyıla damgasını vuran “değişim” eğitim ve öğretimde de yeni uygulamaların en kısa sürede hayata geçirilmesini zorunlu kılmaktadır. Hiç şüphesiz ki bugün verdiğimiz eğitim ve öğretimle çocuklarımızı ileri teknolojileri kullanmaya, gelecekte ülkesine ve insanlığa değer katacak bilimsel çalışmaları yapmaya hazırlamak zorundayız (Gelişen Beyin, 2017).

Milli Eğitim Bakanlığının amaçladığı hedef ve çalışmalara bakılacağı üzere eğitim ve eğitim üzerindeki değişimler dönüşmeler de akıp giden zamanda zaruri bir ihtiyaca dönüşmüştür. Cüceloğlu ise yine özel olarak eğitim konusunu ele alarak bu konudaki düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

Okulun eğitim programında gelişim olarak uygulanacak “yeni” her ne ise, bu yeninin bir niçini, bir nedeni olmalıdır. Teknoloji ve toplumla ilgili bilimsel çalışmalar eğitimde bazı gelişmeleri zorunlu kılmıştır. Okulların sürekli bir gelişim süreci içinde olması sağlıklı bir toplum yapısının göstergesidir (Cüceloğlu, 2012).

Bu amaçlar doğrultusunda ülkemizde de eğitim öğretim alanında birçok yeniliğe, güncellenmeye yeni eğitimde reform hareketine gidildiği görülmektedir. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) gerek ilköğretim birinci ve ikinci kademe, gerekse

ortaöğretim düzeyi öğretim programları çağımızda yaşanan değişimlere paralel olarak çağdaş gelişmeler ışığında yeniden düzenlenmiştir.

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur (MEB, Müzik Dersi Öğretim Programı, 2017, s.3).

Eğitim ve öğretimin her alanında olduğu gibi müzik eğitiminde de gelişmeler, daha farklı yaklaşımlar, değişimler, daha iyi bir müzik eğitimi için, özellikle müzik eğitiminin temellerinin atıldığı ilköğretim düzeyindeki programlardaki dönüşümler, bireylerin kendilerini her anlamda ifade edebilmeleri, duygu ve estetik yönlerinin gelişimi, mutlu bir birey olarak yaşamlarını sürdürebilmeleri için bireysel farklılıkların ön plana çıktığı bu dönemde büyük ölçüde önem ve gereklilik arz etmektedir.

İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı (2017)'nin vizyon ve genel amaçlarında belirtildiği gibi ulusal ve uluslararası kültürleri tanıyan bireyler yetiştirmek (s.5), bireylerin millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak amaçlanmaktadır (s.7). Bu amaçların hedefe ulaşması, bireylerin birer dinleyici olarak kazanımları gerçekleştirmeleri ile mümkündür.

Tarman birçok müzik bilimcinin aktarımıyla müzik eēitiminin, ancak program geliştirme, ēretim programında sürekli yenilenme ve yapılandırıcı yaklaşımla düzeltmelere giderek hedefe ulařılabileceēi görüşünü açıkça ifade etmiştir (Tarman, 2016, s.65). Uçan’dan aktaran Tarman müzik eēitim programını; “Müzik eēitimi sürecinin önceden tasarlanan planı ve bu planın uygulamada aldıēı görünüm” olarak tanımlamaktadır (Tarman, 2016, s.65). Yine Uçan’dan aktaran Tarman müzik eēitiminde program geliştirmeyi “Programı hazırlama- deneme (uygulama)- deēerlendirme- düzeltme evrenlerinden oluşan aşamalı, çok yönlü, kapsamlı ve sürekli bir araştırma süreci” olarak tanımlamaktadır (Tarman, 2016, s.66). Tanımlardan da anlařılacaēı üzere etkili bir müzik eēitimi ve ēretimi için planlı bir hazırlık aşaması yani program geliştirme yöntemleriyle düzenlenen bir eēitim ēretim programının uygulamaya hazır hale getirilmesi gerekmektedir.

Müzik ēretim programının uygulama aşamasında kuşkusuz ders kitaplarının yanı sıra müzik kaynak kitapları, ēretmenler tarafından ihtiyaç duyulan en önemli materyaller arasında yer almaktadır.

Ders kitabı ne kadar iyi olursa olsun, eēitim amaçlarına ulaşmak için ders kitabına ek olarak çeşitli gereçlerin kullanılması gerekir. Ne kadar mkemmek görünürse grnsn, bir ders kitabı, çocukların kişisel gereksinim ve ilgilerini tam anlamıyla karşılamaktan uzaktır. Bunun en büyük nedeni, genellikle ders kitapları yazarları çok geniş bir alandan seçtikleri konuları mümkün olduēu kadar yoēunlařtırmak ve sınırlamak isterler. Bu bakımdan üretmenler çocukların daha ayrıntılı bilgi edinmeleri için daha başka ve çeşitli kaynaklara gerek duyacaklardır. Diēer yandan ērencilerin ērenme stilleri de birbirlerinden farklı olduēundan bazı çocukların sadece yazılı malzemeye ērenmeleri olanaksızdır. Artık ērenme çevresinde ders kitabı olarak olsun, yardımcı kitap olarak, birçok yeni vedeēiřik kitap görmek mümkündür. Bunlara ek olarak her gün gerek CD boyutunda gerek DVD şeklinde birçok ērenme gereci, çeşitli araçlarla kullanılmak üzere piyasaya sürülmektedir (Ceyhan ve Yiēit, 2003, s.56).

Müzik kaynak kitapları; gerek programda yer alan hedef ve hedef davranışlara uygun şarkı, türkü ve marşlar, gerek devinişsel birçok hedef ve becerileri ērenciye aktarmak ve uygulamaya geçirebilmek için bir çeşitlilik ve alternatif sunacaktır. Bu noktada önemli olan, kaynak kitaplarını ve ēretme ortamında gerekli olan diēer araç gereçlerini, programın ve ayrı ayrı her ünitenin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olmak üzere hedefine ve

içeriğine uygun olarak doğru yerde ve doğru şekilde kullanmaktır.

Eğitim ortamları; öğretme-öğrenme etkinliklerinin meydana geldiği çevre ve bu çevre içindeki tüm eğitim araçlarını içerdiği gibi araç öğesinin ötesinde fizik mekan ve fizik mekan içinde özel donanım unsurlarını da içeren bir anlam taşımaktadır. Eğitim ortamları öğretme-öğrenme süreçlerinde bilgi iletim işleminin meydana geldiği, öğrencinin konu ile etkileşimde bulunduğu personel, araç-gereç, tesis ve organizyan öğelerinden oluşmaktadır (Alkan, 1994, s.31).

Müzik Dersi Öğretim Programı (2017)'nda da buna ilişkin programın uygulanması aşamasında dikkat edilecek hususlar arasında yardımcı kitap ve materyallerin kullanılması durumuna yer verilmiştir:Öğrencilerin her sınıf düzeyinde okul şarkıları, türkü, şarkı vb. söyleme etkinliklerinden dengeli olarak sekiz eser seslendirmeleri beklenir. Öğrencilere, öz müziğinden hareketle yakın çevreden uzağa doğru müzik bilgisi kazandırılmaya odaklanılmalıdır (s.9). Öğrenciler estetik bir bakış açısı geliştirebilmeleri için nitelikli eser ve örneklerle tanıştırılmalıdır. Dolayısı ile EBA gibi kaynaklar takip edilerek ilgili müzik dağıtıcısı eğitim öğretim sürecine dâhil edilmelidir.Öğrencilerin araştırma-inceleme ve bilgiye ulaşmasında bilişim teknolojilerinden faydalanmaları hususuna dikkat edilmelidir. Ayrıca EBA gibi kaynaklar takip edilerek alana ilişkin materyaller ve önerilen müzik yazılımları eğitim öğretim sürecine dâhil edilmelidir (s.9).

Dersin sağlıklı bir şekilde işlenişinde ve dersin hedeflerine ulaşma konusunda büyük etkisi olan ders kitapları ve bu kitaplara yardımcı olan kaynak kitaplarından beklenen özellikler ve vurgulanan nitelikler şunlardır:

- Kitaplar öğrenci merkezli olarak yazılmalıdır,
- Kitapların yazımında program geliştirme ilkelerine uyulmalıdır.
- Kitaplar her açıdan estetik değerler taşımalıdır.
- Kitaplardaki bilgi ve yöntemler güncel olmalıdır.
- Kitaplarda dil olarak bugünkü Türkçe benimsenmelidir (Ceyhan ve Yiğit, 2003, s.48).

Yapılan araştırmalardan da anlaşılacağı gibi, eğitim sisteminin hedeflerini gerçekleştirmek için kullanılan temel unsurların başında müfredatın geldiğini ancak bunun tek başına

yeterli olmayacağını yardımcı ders kitapları ve materyallerinin de bu sürecin önemli araçları arasında yer aldığını, içeriği itibariyle müfredatımızı destekleyen, beklentileri karşılayan ve ifade eden yardımcı kitapların kullanımının önemli olduğunu MEB, 2017 yılında yaptığı açıklamalarda açıkça belirtmiştir (MEB, Müzik Dersi Öğretim Programı, 2017).

Bütün bu tespitler doğrultusunda yardımcı kitap ve materyallerin öğretim programını büyük ölçüde desteklemesi ve öğretim programına uygunluğu beklentisinin olduğu, bu doğrultuda yapılan çalışmaların artmasının vurgulandığı anlaşılmıştır. Yapılan araştırmaların daha çok ders kitaplarına ve diğer ders materyallerine yönelik çalışmalar olması ve daha önce yapılan araştırmalarda müzik kaynak kitaplarına yer verilen bir çalışmaya rastlanılmamış olunması da araştırmanın hazırlanmasında büyük gereklilik arz etmiş ve başlıca etkenlerden biri olmuştur.

Bütün bu bilgi, fikir ve düşüncelerden yola çıkarak ve kabul görmüş yeni yaklaşımlar ışığında 2017-2018 yılından itibaren okullarda uygulamaya konulan ‘İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı’nın ilköğretim ikinci kademe okullarında uygulanabilirliğine, nihayetinde programın en önemli uygulayıcıları ve hayata geçirenleri, müzik kaynak kitaplarının aktif kullanıcıları, müzik dersinin yapı taşları olan müzik öğretmenlerinin görüşleri ve fikirleri doğrultusunda müzik kaynak kitaplarının yenilenmiş ve güncellenmiş 2017 Müzik Öğretim Programına (müfredatına) uygunluğu ve karşılaştırılması yapılmak istenmektedir. Bu bağlamda Van ili örneği ele alınarak MEB bünyesinde mesleğini sürdüren, halihazırda görevine devam eden müzik öğretmenlerinin görüşlerine başvurularak mevcut durum olduğu gibi ortaya konulmuştur.

1.1. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı

1.1.1. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Temel Felsefesi

Günümüz eğitim anlayışı öğrencinin bilgi düzeyinin değerlendirilmesinden ziyade, bilginin

birey için anlamlı ve yaşantısal hâle getirilmesi esasına dayanmaktadır. Eğitim felsefesinde yaşanan bu değişim, eğitim sistemlerinin yeniden düzenlenmesini, kapsamlı ve sürdürülebilir müdahalelerle sürekli olarak yenilenmesini zorunlu kılmakta hatta bu güncelleme ve geliştirme çalışmalarının, eğitimin ayrılmaz bir parçası hâline gelmesine neden olmaktadır. Öğretim programlarında doğa bilinciyle desteklenen bir çevre anlayışına sahip öğrencilerin yetiştirilmesiyle beraber, öğrenmenin sadece okul mekânları veya sınıflarla sınırlı olmadığı, bütün hayatı kapsadığı fikrini temele alan, öğrenilenlerin günlük hayatta kullanılabilmesinin yolunu açan bir yaklaşım dikkate alınmıştır.

Estetik duyarlılık ve estetik eğitimi “estetik yargının bir bilgi yargısı değil, bir beğeni yargısı olduğu” bilinci ile hareket ederek öğrencinin güzel nesneye dair duyumlarını geliştirmeyi ve duygularını ifade edebilmesini amaçlar. Bu yeni yaklaşım ile estetik eğitiminin alanı duygular olarak tarif edilmiştir. Bu eğitim aracılığıyla öğrencinin hayal gücünün geliştirilmesi ve öğrencinin hayal gücü ile yaklaştığı güzel nesneye dair hissettiği duyguları öz güvenle ifade edebilmesi beklenmektedir. Estetik eğitiminin programa işlenmesinde hedef; fikirlerini, beğenilerini sunabilen, eğlenerek ve ilgi alanlarını geliştirerek öğrenen, yüksek motivasyonlu, eleştirel düşünme becerileri gelişmiş, mutlu, estetik değerlere uzak olmayan, estetik hazzın izini süren, estetik bakış edinebilmiş, kendi hayal gücünü ortaya koyabilen, hayatın tek yönlü işleyişini kendi tasarımları ile zenginleştiren bireyler yetiştirmektir.

Estetik eğitimi yoluyla birey, sanat eserlerini duygular yoluyla olduğu kadar duygular aracılığıyla da deneyimlediği için somutlaştırma yeteneğini geliştirir. Bu sayede birey farklı duyguların farklı şekillerde anlatılabileceğini kavradığı için bir duygunun, bir durumun ne şekilde anlatılabileceğine dair görüşleri gelişir. Benzer şekilde ifade yeteneği gelişen öğrenci, olayların başka şekillerde ele alınabileceğini bilerek farklı olasılıkları sorgular. Birçok farklı olgu ile etkileşim hâlinde olan birey, bu nesneler arasında veya bilgi, deneyim ve metinler arasında bağlantılar kurabilir. Öğretim programlarında niçin var ettiğimizi ve nasıl gerçekleştirdiğimizi bilmediğimiz bir güzellik ortaya koyma yerine,

yapılan her estetik davranışın veya ürünün daima bir ölçü ve hesap ile meydana getirildiği düşüncesiyle sürdürülebilir bir estetik anlayışın öğrencilere kazandırılması hedeflenmiştir. Yemek kaşığından çeşmeye, kuş yuvasından kapıya kadar hayatı, en ince ayrıntısına varana dek, süsleme hassasiyeti taşıyan bir geleneğin bu imkânlarının tekrar ortaya çıkarılması beklentisiyle hareket edilmiştir.

Öğretim programlarında öğrencilerin duygusal, zihinsel ve sosyal yeteneklerini mümkün olduğu kadar eş ölçüde geliştirmelerine imkân verilmiştir. Ayrıca eşitlik, adil olma kavramları üzerinde yoğun olarak durulmuş; duyguları dile getirme, düşüncelerini özgüvenle ifade edebilme, öneride bulunma veya bir fikri reddedebilme hakları da düzeylerine uygun şekilde eğitimin parçası hâline getirilmeye çalışılmıştır.

Geleceğe ışık tutmada önemli bir yeri olan tarih bilgisi ve bilincinin öğrencilere doğru bir şekilde kazandırılması için tarihin kompleksiz bir şekilde aktarılabilmesi fakat diğer taraftan da tarihin öznesi olmuş milletimizin büyük tarihsel başarılarının da göz ardı edilmemesi üzerine eleştirel bir tarih felsefesi gözetilmiştir.

Genel olarak sanatsal, edebî ve kültürel çalışmalar öğrencilerin düzeylerine uygun şekilde eğitime dâhil edilmiştir. Tarihi boyunca değişik medeniyetlere ev sahipliği yapmış ve bu medeniyetlerin en gözde eserlerini hâlâ muhafaza etmekte olan bir ülke olarak bu kültürel varlıkların ancak bilgili ve yaşadığı döneme de belirli bir tarih bilinciyle bakabilen bireylerin yetişmesiyle gelecek nesillere aktarılabilceği düşüncesi gözetilmiştir.

Aynı zamanda kendi çağının tanığı olarak insanın, sahip olduğu kültürün dışında farklı kültürlerin özelliklerini ve niteliklerini de öğrenmesi gerektiği, bunun hem kendi kültürümüz açısından hem de genel olarak dünya kültür tarihinin korunması açısından önem taşıdığı düşüncesi dikkate alınmıştır.

Sonuç olarak öğretim programlarında “birey” olmanın aynı zamanda çok daha geniş bir “dünya ailesi” ne ait olmak olduğunun bilincine varacak, yaşadığı topluma ve ülkesine, toprağına samimi bir hisle bağlanacak, bilim ve teknolojiyi etkin şekilde kullanarak gerekli

teknik bilgi, birikim, beceri ve yeterliliklere sahip kuşaklar yetiştirmek hedeflenmiştir. Farklı disiplinlerin bir arada olduğu ama nihayetinde sadece bu disiplinlerin toplamından ibaret olmadığı, kendi niteliklerini taşıyan bir “bütün”e sahip ve aynı zamanda disiplinler arası etkileşimin açık olduğu bir yaklaşımla sadece hedefi değil, yolu da inşa eden bir içerikle öğretim programları hazırlanmıştır (MEB, Müzik Dersi Öğretim Programı, 2017, s.3).

1.1.2. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Genel Amaçları

Müzik Dersi Öğretim Programı’nın amacı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nda ifade edilen Türk Millî Eğitimi’nin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri’ne uygun olarak öğrencilerin;

- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- Yaratıcılığını ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyarak farklı kültürlere ait öğeleri zenginlik olarak algılamasını sağlamak,
- Kişilik ve özgüven gelişimlerine katkı sağlamak,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Müzik ile ilgili çalışmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanmalarını sağlamak,
- Bireysel ve toplu olarak nitelikli farklı türlerde şarkı dinleme ve söyleme etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmalarını sağlamak,
- İstiklâl Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,

- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak
- amaçlarına ulaşmalarının sağlanmasıdır (MEB, Müzik Öğretim Programı, 2017, s.5-6).

1.1.3. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Temel Becerileri

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda hedeflenen temel beceriler, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'ne göre Türkmillî ve manevi kültürü dikkate alınarak ele alınmıştır. Geçmişten günümüze kadar oluşan müzikle ilgili birikimlerimizve değerlerimiztemel alınmakla birlikte, farklı kültürler ile diğer bilim alanları da Müzik dersinin kapsamındayer almaktadır.

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde yer alan temel yetkinlikler esas alınmıştır.

Bu kapsamda;

1. Anadilde iletişim
2. Yabancı dillerde iletişim
3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler
4. Dijital yetkinlik
5. Öğrenmeyi öğrenme
6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler
7. İnisiyatif alma ve girişimcilik
8. Kültürel farkındalık ve ifade

anahtar yetkinlikleri dikkate alınarak Müzik dersine özgü temel bilgi, beceri ve yeterlilikler; kazanımlar ile açıklamaların içerisinde ifade edilmiştir.

Müzik dersi; katılımcı, sürekli geliştirilebilir, yeniliklere açık ve değişime öncülük eden bir yapıya sahip olup bu derste aşağıdaki becerilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir:

1. Müziği tanıyabilme
2. Müzik - beden uyumunu sağlayabilme
3. Müziği dinleme, söyleme ve ritimsel etkinliklerle müzik yapabilme
4. Müziği bireysel ya da toplu yapabilme
5. Müzikle toplum arasındaki bağı görebilme
6. Müzikle kültür, tarih ve estetik arasında bağ kurabilme
7. Müziği millî ve manevi değerlerle ilişkilendirebilme
8. Müziğin bir bilim dalı olarak da farklı bilimlerle ilişkisini kurabilme
9. Müziğin her insan için öğrenilebilir olduğunu anlayabilme
10. Kendini müzik yoluyla ifade edebilme
11. Kültürel miras ve çeşitliliği geliştirebilme
12. Etkin müzik üreticisi olabilme (MEB, Müzik Öğretim Programı, 2017, s.7-8).

1.1.5. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programında Değerler Eğitimi

Öğrencilere iyi bir insan ve iyi bir vatandaş olmalarını sağlayacak bilgi, beceri, tutum, davranış ve alışkanlıklar kazandırmayı amaçlayan eğitim, bu yönüyle değerlerle şekillenmiş bir etkinliktir. Bu bağlamda okullardaki değereğitiminin amaçlarından biri öğrencilerin sağlıklı, tutarlı ve dengeli bir kişilik geliştirmelerini sağlamaktır. Bunun için bireyin çok yönlü gelişmesi önem taşımaktadır. Ayrıca insanın tutum ve davranışlarını biçimlendirmede önemli bir role sahip olan değerler, öğrencinin sağlıklı ve dengeli gelişimine katkı sağlamaktadır.

Türk Millî Eğitim Sistemi'nin temel hedefleri arasında öğrencileri sağlıklı, mutlu bir şekilde hayata hazırlamak, iyi insan ve iyi vatandaş olmalarını sağlayacak bilgi, beceri, değer, tutum, davranış ve alışkanlıklarla donatmak yer almaktadır. Bu bağlamda değerlerin

eğitim süreci içerisinde kazandırılması ve yeni nesillere aktarılması hedeflere ulaşmada ve kültürel devamlılık açısından da son derece önem taşımaktadır.

Günümüz demokratik toplumlarında, akademik başarı kadar, insan ilişkilerini düzenleyen pek çok değergiderek daha fazla öne çıkmaktadır. Millî, manevi ve evrensel değerleri tanıyan, benimseyen ve bunları içselleştirerek davranışa dönüştüren bireyler yetiştirmede aile, toplum, medyanın yanı sıra öğretim programlarının da önemli bir etkisi bulunmaktadır. Öğretim programlarında derslerin doğasına uygun olarak kazanımlar içinde yer alan değer ifadeleri, öğrencilere hissettirilerek ve yaşantısal hâle getirilerek örtük bir biçimde kazandırılmaya çalışılmalıdır. Bu doğrultuda kazanımların gerçekleştirilmesiyle değerlerin kazanılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ancak öğretim programının uygulayıcısı olan öğretmenin değerler eğitimine ilişkin farkındalığının yanı sıra yeterliliği ve becerisi bu süreçte büyük önem taşımaktadır. Değerlerin kazanılma sürecinde rehber olan öğretmen, öğretim programında yer verilen bilgi ve becerileri kazandırmanın yanı sıra neyin iyi ve doğru olduğunu model olarak ve etkinlikler yoluyla sunabilmelidir.

Bu doğrultuda Müzik Dersi Öğretim Programı'nda; arkadaşlık, çalışkanlık, duyarlılık, dürüstlük, estetik, eşitlik, iyilikseverlik, özgürlük, paylaşma, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve vefa gibi değerlere yer verilmiştir (MEB, Müzik Öğretim Programı, 2017, s.9).

1.1.6. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programında Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı

Öğretim programlarındaki bilgi, beceri ve değerlerin istenilen düzeyde kazandırılması temel amaçtır. Bu amaç doğrultusunda, öğrencilerin aktif olduğu öğretim yaklaşımlarının uygulanması, öğrenme ortamlarının ve materyallerinin amaca uygun seçilmesi, becerilerin ve kazanımların süreç içerisinde izlenmesi ve öğrencilerin gelişimlerinin kontrol edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle öğrenmeöğretme süreciyle ölçme ve değerlendirme uygulamalarının eş güdümlü ve birbirini destekler nitelikte olması gerekir.

Öğretim programlarında öğrencilerin süreç içerisinde izlenmesi, yönlendirilmesi, öğrenme güçlüklerinin belirlenerek giderilmesi, öğrencilerde anlamlı ve kalıcı öğrenmenin desteklenmesi amacıyla sürekli geri bildirimin sağlanmasına yönelik bir ölçme değerlendirme anlayışı benimsenmiştir. Elde edilen sayısal değerlerin anlam kazanabilmesi için öğrencilerin gelişiminin izlenmesi ve bu gelişime bağlı olarak yönlendirilmesi, programlarda önemsenen ilkeler arasındadır.

Eğitim öğretim sürecinde ölçme ve değerlendirme faaliyetleri; tanıma, izleme ve sonuç odaklı olmak üzere üç farklı şekilde yapılabilmektedir. Tanıma amaçlı değerlendirme; öğretim programlarında vurgulanan öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri, kazanımlar ve değerler açısından ön öğrenmelere ilişkin düzeylerinin belirlenmesidir. İzleme amaçlı değerlendirme; asıl amacı öğrencilere not vermek olmayan, dönemin başından sonuna kadar öğretimi geliştirmek, öğrencilerin öğrenme eksikliklerini belirlemek, ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarmak amacıyla süreç odaklı olarak yapılan değerlendirmedir. Sonuç odaklı değerlendirmede ise öğrenme- öğretme süreci sonunda, öğrenmenin ne düzeyde gerçekleştiği tespit edilmekte ve öğrencilerin başarı düzeyleri belirlenmektedir (MEB, Müzik Öğretim Programı, 2017, s.9).

1.1.7. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programında Rehberlik

Kişide var olan gizli güçlerin, yeteneklerin, kapasitenin ortaya konması, kullanılması ve geliştirilmesi amacıyla bireyin kendini gerçekleştirmesine yardım etmek öğretim programlarında rehberlik çalışmalarının nihai amacını oluşturmaktadır.

Temel eğitimi tamamlayan öğrencilerden;

- Okula ve çevreye etkin olarak uyum sağlamaları,
- Potansiyellerini tam olarak kullanıp eğitsel başarılarını artırmaları,
- Kendilerini tanımaları, kabul etmeleri ve geliştirmeleri,

- Başkalarını anlamaları, kabul etmeleri ve kişiler arası etkileşim becerilerini geliştirmeleri,
- Topluma karşı olumlu anlayış ve tutum geliştirmeleri,
- Hayatını güvenli ve sağlıklı sürdürmek için olumlu tutum ve davranışlar geliştirmeleri,
- Eğitsel ve mesleki gelecekleri için gerekli alt yapıya ulaşmaları
- beklenmektedir.

Öğretim programlarında ele alınacak her türlü rehberlik çalışmalarının içeriği okulun özellikleriyle öğrencilerin gelişim dönemleri ve ihtiyaçlarına göre farklılık göstermektedir. Programlardaki rehberlik çalışmalarının içeriği bu dönemdeki çocukların gelişim özelliklerine uygun, akademik başarılarını destekleyici ve eğitim amaçlarıyla uyumlu biçimde hazırlanmalıdır.

Öğretim programı uygulanırken bireysel farklılıklar, bütün öğrenciler için olduğu kadar özel gereksinimli öğrenciler için de üzerinde hassasiyetle durulması gereken konulardan biridir. Bu nedenle öğretim programı uygulanırken özel gereksinimi olan öğrenciler için gereken esneklik gösterilmeli; öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler hazırlanmalı ve planlamalar yapılmalıdır (MEB, Müzik Öğretim Programı, 2017, s.11).

1.1.8. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Uygulanmasında Dikkat Edilecek Hususlar

Müzik Dersi Öğretim Programı:

1. Dinleme-Söyleme
2. Müziksel Algı ve Bilgilenme
3. Müziksel Yaratıcılık
4. Müzik Kültürü

olarak 4 temel öğrenme alanından oluşmaktadır.

Öğretmen, öğrencilerin etkinliklere aktif olarak katılmasını sağlamak için anlatım, soru-cevap, röportaj, münazara, araştırma-inceleme, oyun, drama, yaparak-yaşayarak öğrenme, üretme, görev paylaşımı, sergileme gibi çeşitli öğretim yöntemlerini kullanmalıdır.

Dinleme, ritimleme, doğaçlama yapma ve toplu söyleme gibi özel müzik öğretim yöntemleri, öğrencilerin

Müzik dersini sevmeleri ve dersin etkili bir şekilde işlenmesi için ayrı bir öneme sahiptir.

Öğretmen, bu öğretim yöntemleri ve öğrenme alanlarını esas alarak uygulamada aşağıdaki hususlara dikkat

etmelidir:

- Öğrencilerin hazır bulunuşluklarını göz önünde bulundurarak bireysel ilgi ve becerilerini ön plana çıkaracak, öğrencileri aktifleştirecek etkinlikler planlanmalıdır. Çevre şartları da göz önünde bulundurularak öğrenme ortamlarının motive edici, ilgi ve merak uyandırıcı olmasına özen gösterilmelidir.
- Öğrencilerin araştırma-inceleme ve bilgiye ulaşmasında bilişim teknolojilerinden faydalanmaları hususuna dikkat edilmelidir.
- Kazanımlar, öğrenme-öğretme sürecinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar aracılığıyla öğrencilerden beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerler olup öğrencilerin gelişim düzeyi göz önünde bulundurularak bütün sınıfdüzeyinde sunulmuştur. Bu kazanımlar, sarmal bir yapıya sahip olup işleniş sırası, sınıf düzeyi doğrultusunda öğretmen tarafından belirlenmelidir.
- Dersin işlenişinde belirli gün ve haftalarda, ilgili kazanımlarla gerekli ilişkilendirmeler yapılmalıdır.
- Bu derste teori amaç değil araçtır. Temel müzik eğitiminde hedeflenen, öğrencilere müzik zevki kazandırmak, öğrencilerin sanat ve estetik algılarını geliştirmek olmalıdır.

- Dersin işlenişi sırasında Program'da yer alan aynı sınıf seviyesindeki farklı öğrenme alanlarının kazanımları öğrencilerin gelişim düzeyleri de göz önünde bulundurularak birlikte ele alınmalıdır. (Örneğin: 1. sınıf Mü.1.A.2. ile Mü.1.D.1. kazanımları)
- Program uygulanırken öğrencilerin değerleri kazanmasına özen gösterilmeli, tüm kazanımlar ilgili değerlerle eşleştirilmeli ve örtük program anlayışından hareketle dersler işlenmelidir.
- Öğrencilerin eğitim öğretim sürecini bir bütün olarak tamamlamaları için Müzik dersi işlenirken diğer derslerle ilişkilendirmeler göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin sağlık ile ilgili şarkılar Hayat Bilgisi, millî ve manevî değerleri yansıtan marşlar Sosyal Bilgiler, nota süreleri ve değerleriyle ilgili konular Matematik, ritimle hareketler Beden Eğitimi ve Spor dersi vb. ilişkilendirmeler yapılabilir.
- Öğrencilerin her sınıf düzeyinde okul şarkıları, türkü, şarkı vb. söyleme etkinliklerinden dengeli olarak sekizeser seslendirmeleri beklenir.
- Nörobilim ve müzik psikolojisi bilim dallarında yapılan güncel çalışmalar çalgı eğitiminin beynin farklı işlev gören bölgelerini geliştirdiğini ortaya çıkarmıştır. Dolayısıyla çalgı eğitimi her sınıf düzeyinde yeterli derecede gerçekleştirilmelidir.
- Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olacak kazanımlar için gerekli temel yaşam becerilerinin geliştirilmesine önem verilmeli ve etkinlikler bu anlayışla hazırlanmalıdır.
- Müzik dersinin, zevkli ve eğlenceli bir şekilde işlenerek öğrencilerin kazanımlara ulaşabilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır (MEB. Müzik Öğretim Programı, 2017, s. 12).

1.2. Problem Durumu

Yardımcı kaynak kitaplarının Müzik Öğretim Programını büyük ölçüde desteklemesi ve öğretim programına uygunluğunun beklentisiyle, programın içeriğinde yer alan hedef davranışların aktarılabilme durumu tespit edilmek istenerek oluşturulan problem cümlesi şöyledir:

Müzik kaynak kitaplarının 2017 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programına uygunluğuna yönelik müzik öğretmenlerinin görüşleri nedir?

1.3. Alt Problemler

- Öğretmen görüşlerine göre, Türkiye’de sıkça kullanılan başlıca müzik kaynak kitapları nelerdir?
- Kullanılan kaynak kitaplarındaki şarkılar MEB Müzik Öğretim Programındaki ünitelerin içeriğine uygun mudur?
- Türkiye’deki kaynak kitaplar, hedef ve hedef davranışları kazandırmak için yeterli midir?
- Müzik öğretmenlerinin müzik dersi için önemli materyaller arasında yer alan müzik kaynak kitaplarından yararlanma durumları ne düzeydedir?
- 2017 Müzik Öğretim Programı temel yaklaşımının müzik derslerinin işlenişine etkileri nelerdir?
- Öğretmen görüşlerine göre 2017 Müzik Öğretim Programının uygulanmasında ortaokul müzik dersi için uygun görülmüş haftalık ders saati yeterli midir?
- Müzik öğretmenlerinin, müzik dersine yönelik görüş, düşünce ve önerileri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Yapılan araştırmanın amacı müzik öğretmenlerinin yararlandığı müzik kaynak kitaplarının 2017 İlköğretim ikinci kademe (ortaokul) Müzik Öğretim Programına (müfredat) uygunluğunun ve MEB bünyesindeki okullarda yeni programın uygulanabilirliğinin öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi, müfredattaki güncel program hedef ve içeriklerin geçtiğimiz yıllardaki müzik öğretim programlarıyla karşılaştırılması, benzer ve

farklılıkların tespit edilmesi, bunun sonucunda çözüm önerisi sunulması, mevcut durumun ortaya konmasıdır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Yapılan araştırma kaynak kitapların incelenmesi bakımından alanında ilk olma özelliği taşımaktadır. Yapılan araştırmaya konu olan 2017 yılında uygulamaya konulmuş ve hala yürürlükte olan İlköğretim ikinci kademe (ortaokul) Müzik Öğretim Programının ve bu programın uygulanabilirliği için müzik öğretmenleri tarafından yararlanılan müzik kaynak kitaplarının, geçmişten günümüze programın ve dersin uygulayıcısı olan öğretmenler tarafından önemli ve gerekli kabul edildiği, öğretmenleri yakından ilgilendireceği düşünülmektedir.

Bu araştırma, 2017 Müzik Öğretim Programının düzenlenmiş son ve uygulamadaki en güncel program olması sebebi ve önemiyle incelenmesi, ortaokullardaki müzik öğretmenlerinin, bu sınıflara uygulanan müzik öğretim programına ilişkin içerik, zaman ve uygulanabilirlik yönlerinden görüşlerinin alınması, müzik kaynak kitaplarının bu yeni programa uygunluğunun ortaya konulması, müzik öğretmenlerine programı uygulama, hazırlama ve değerlendirme açısından ışık tutması, yaşanan ya da yaşanabilecek sorunlara çözüm aranması açısından önemlidir. Ayrıca müzik öğretmenlerinin alanla ilgili yeterlilik ve yetersizliklerini tespit edip çözüm önerisi geliştirilmesi bakımından da önem taşımaktadır.

1.6. Varsayımlar

Bu araştırma, 2017 yılında düzenlenmiş olan en güncel Müzik Öğretim Programının MEB kapsamındaki bütün okullarda ayrı ayrı uygulamaya konulmasının ve adapte oranının tespitinin zorluğu, halihazırda yayınlanmış, ve güncel olarak kullanılmakta olan bütün müzik kaynak kitaplarına erişebilmenin zorluğu nedeni ile,

- Türkiye’deki bütün MEB bünyesindeki ilköğretim ikinci kademe (ortaokul) düzeyinde eğitim veren okullarda 2017 Müzik Öğretim Programının içeriklerinin uygulamada da gerçekleştirildiği,
- Ulaşılan verilerin mevcut durumu yansıtmak için yeterli olduğu,
- Van ilinde görev yapan müzik öğretmenlerinin, çoğunlukla müzik kaynak kitaplarından yararlandıkları ve yardımcı kitapların ulaşılabilir olduğu,
- Ulaşılan müzik kaynak kitaplarının Müzik Öğretim Programına büyük ölçüde uygun olduğu ve pratikteki gerçek durumun tespiti için yeterli olduğu,
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin araştırmaya kendi istekleriyle katıldıkları,
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşme formunda yer alan sorulara içten cevaplar verdikleri varsayılmıştır.

1.7. Sınırlılıklar

Araştırma;

- Van ilindeki 17 MEB’e bağlı ortaokul,
- Van ilinde görev yapmakta olan 17 müzik öğretmeni,
- Türkiye’deki ortaokul müzik eğitimi ve öğretimi,
- 2017 yılında yayınlanan Müzik Öğretim Programının incelenmesi ve içeriği,
- Ulaşılabilecek ulusal müzik kaynak kitapları,

Araştırmacının;

- Olanakları,
- Maddi imkanları ile sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Müzik: Uçan (1996, s.11-12)’ın belirttiği üzere müzik sözcüğü, “evde-sokakta-okulda-işyerinde, radyoda-televizyonda, oynama-eğlenme-dinlenme yerlerinde, toplantılarda,

törenlerde, sinemalarda, konser salonlarında, gazete-dergi-kitaplarda kısacası günlük yaşamımızda hemen hemen her zaman her yerde sık sık duyduğumuz, karşılaştığımız ya da kullandığımız sözcüklerden biridir”. Yine Uçan (1996, s.15-16)’da tanımlandığı şekliyle “Sanat olarak müzik, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri veya başka gereçlerin de katkısıyla belli durum, olgu ve olayları, belli bir amaç ve yöntemle, belli bir güzellik anlayışıyla birleştirilip düzenlenmiş uyumlu/uyuşumlu seslerle, estetik bir yapıda işleyip anlatan bir bütündür”. (Uçan’dan aktaran Çağlak, 2016, s.7).

Eğitim: “Ertürk’e göre bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı ve istendik davranış değişikliği oluşturma süreci” şeklinde ifade edilmektedir (Ertürk’ten aktaran Sönmez, 2014, s.5-6).

Öğretim: Genel olarak, “Öğretim, öğretmen tarafından hedeflenen davranışları öğrenciye kazandırmak için, seçilmiş yaşantıları (öğrenim görevlerini) sunma sürecidir. Öğretim, öğretmen sürecine dayanır. Öğretme süreci, öğrenciye önceden belirlenmiş hedeflere ulaşması için gereken öğrenme etkinliklerini, yönetme, yönlendirme ve kılavuzlamadır” (Başaran’dan aktaran Çağlak, 2016, s.12). “Öğretim, eğitimin okulda en planlı, en programlı olarak yürütülen kısmıdır. Güdümlü, planlı, programlı ve desteklidir. Öğretimde öğrencinin öğretmen ve onun sağladığı ortamla etkileşimini önem taşır. Bu anlamda öğretim öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranış değişmelerinin olması için uygulanan süreçlerin tümünü kapsar”. (Özgül, 2014, s.62).

Müzik Eğitimi:Uçan’dan aktaran Tarman (2016)’a göre müzik eğitimi, “Bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma sürecidir” (s.9).

Tarman’a göre genel müzik eğitiminin temel ilkeleri ise şöyledir:

- Müzik eğitimi temel insan hakları ve eğitim haklarından biridir.
- Genel müzik eğitimi, herkes için gerekli, zorunlu, sürekli ve kesintisizdir.
- Müzik kültürü “asgari ortak” genel kültürün vazgeçilmez bir ögesidir.
- İnsanın müziksel gelişimi ve başarısı, genel gelişimini ve akademik başarısını olumlu yönde etkiler (s.9).

Müzik Öğretimi: Uçan'a göre müzik öğretimi şu şekilde tanımlanmaktadır. "Müzik öğretimi, belli bir amaç doğrultusunda müziksel öğretme ve öğrenmeyi planlama, başlatma, yönlendirme, kolaylaştırma, gerçekleştirme ve denetleme süreci olarak tanımlanabilir" (Uçan'dan aktaran Say, 1993, s.116). "Müzik öğretimi öğrenciyi kendisi için hazırlanmış olan çevrenin öğeleriyle etkileştirerek davranışında müzikle ilgili istendik değişmeyi gerçekleştirmeye yönelik öğrenme yaşantısı oluşturma sürecidir. Öğretimin önceden tasarlanan planı ve onun uygulamada aldığı görünümüdür" (Özgül, 2014, s.63).

Öğretim Programı: "Öğretim programı, okul ya da okulun dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili olan tüm etkinlikleri içine alan yaşantılar düzeneğidir" (Demirel'den aktaran Aykaç, 2009, s.4-5). "Öğretim programı genellikle belli bilgi kategorilerinden oluşan, bir kısım okullarda beceri ve uygulamaya ağırlık tanıyan bilgi ve becerinin eğitim programlarının amaçları doğrultusunda ve planlı bir şekilde kazandırılmasına yönelik programdır". (Özgül, 2014, s.63). Özgül'e göre, bir öğretim programının öğeleri, hedefler, davranışlar, öğretme durumları, sınama-ölçme durumları ve değerlendirmedir (s.63).

Müzik Öğretim Programı: Müzik programı: "Müzik eğitim programını, öğrencilerde müzikle ilgili beklenen öğrenmeleri veya davranış değişikliklerini gerçekleştirmeye dönük tüm düzenleme ve etkinlikleri içine alır. Bu bakımdan çok yönlü, çok boyutlu ve kapsamlıdır." (Uçan, 2005, s.61).

Müzik Dersi Öğretim Programı öğrencilerin hem müzik yoluyla estetik duyarlılıkların geliştirilmesi (dinleme, konuşma vb. etkinlikler) açısından hem de müzik yapma yoluyla (söyleme, doğaçlama, besteleme vb. etkinlikler) yani edimsel olarak müzik eğitimi açısından ele alınmış ve her iki yaklaşım dengeli bir şekilde Program'a yansıtılmıştır. Program'ın yapılandırılması özellikle nörobilim ve müzik psikolojisi bilim dallarında yapılan güncel çalışmalara dayanarak müzikle ilgili olan müzik teorisi, besteleme, çalgı eğitimi, performans, sosyal davranışlar gibi alanlarda bilişim teknolojisi desteği ile gerçekleştirilmiştir (MEB, 2017, s.5).

Bir müzik ğretim programı, öğrenciye kazandırılacak özellikleri yani, müzik ğretimi ile erişilecek hedefleri, bu hedeflerden her birine ait gözlenebilecek kritik davranışları, bu davranışları öğrenciye kazandırmak için gerekli etkinliklerden oluşan öğrenme-öğretme durumlarını, davranışların bireye-öğrenciye kazandırılıp kazandırılmadığını ve hedeflere erişilip erişilmediğini ortaya çıkarmak için gerekli bilgileri elde etmeye ilişkin etkinliklerden oluşan sınaı ölçme durumları, programın sağlamlık ve etkililik derecesini belirlemek; ğrenci, ğretim programı hakkında yargıya varmak için gerekli ilke, ölçüt ve işlemleri, yani değerlendirmeyi kapsar (MEB, 2017, s.6).

Ders Kitabı: Öğretim de kullanılmak için seçilmiş, eğitim programlarına uygun olarak yazılmış kitap. Belli bir ders ve belli bir düzeydeki öğrenciler için yazılan ve içindeki konuların ğretim programına uygun olduğu kitap. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kabul edilmiş bazı ölçütlere göre incelenip, belli bir ders, sınıf, okul için temel kaynak olarak salık verilen yapıtlar. Yazar- yazarlar, bilim adamları; program geliştirme uzmanları; çizer, grafik tasarımcısı, yayımcı ve editörden oluşan bir ekibin oluşturduğu öğrencilerin ders içinde ve dışında kullanabilecekleri bilgi yanı ağır basan bir ders ğretim gereci. Ders kitabı, her türlü ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim kurs ve kurumlarında kullanılacak olan, konulan ğretim programları doğrultusunda hazırlanmış, öğrenim amacıyla kullanılan basılı eser (Ceyhan ve Yiğit, 2003, s.147).

Müzik Ders Kitapları: Okullardaki eğitim bir ğretim programına bağıldır ve bu programa göre yürütölmektedir.

Bu süreç içinde bazı ders araç ve gereçleri kullanılmaktadır. Bunlardan ders kitapları en önemli araçlardan biridir. Ders kitapları, ğretim programlarında yer alan konulara ait bilgileri planlı ve düzenli bir biçimde inceleyip açıklayan, bilgi kaynağı olarak öğrenciyi dersin hedefleri doğrultusunda yönlendiren ve eğiten temel bir ihtiyaçtır. Bu yüzden her kademedede ve sınıfta, her ders için kitaplar kullanılmaktadır. Müzik dersi ğrenci çalışma kitapları da çocukların genel müzik eğitiminde kullandıkları en önemli ders araçlarından biridir (Katıtaş, 2015, s.5).

Okul müzik kitabı yazacak olan kimsenin eğitsel ve teknik gücü bulunması, yaratıcılık

yeteneğine ve fanteziye sahip olması gerekir. Eğitsel güçten şunu anlıyoruz: Bilgileri, eldeki müfredat programına ve öğrenci düzeyine uygun ve doğru biçimde anlatmak, alıştırma ve eğitim doğrultusunda gerekli yerlerine koymak, uygar ülkelerin belli başlı okul müzik kitaplarını daha önceden incelemiş bulunup doğru ve yararlı görüşler elde etmiş olmak, kitapta yöntem açısından ve eğitsel yönden hiçbir eksik ve zayıf nokta bırakmamak, bu alanlarda olumlu ve sağlam bir kapasite göstermek... Burada “teknik koşul” ile müzik kültürü ve teknik kavrayış kastedilmektedir. Kitap yazarının iyi bir müzik kültürü almış olması gerekir. En basit bir ezgide bile, sahibinin kültürü hemen göze çarpar. İyi bir müzik kültürü almamış ve müzikal olmayan bir insanın kavrayış gücünden çıkan ezgi, güzel ve doğru olmaz. Güzel melodi, iyi bir armonik duygu ve onun bilincinin ürünüdür. O bilinçte olan insan, tek sesli bir ezgiyi adeta kendiliğinden yaratır ve bu da doğru ve güzel olur. Yaratıcılık yeteneğine ve fanteziye gelince: Bu belki hepsinden fazla gerekli olan bir koşuldur. Çünkü yeni bir kitap yazmak, yeni bir yapıt yaratmaktır. Yaratıcılık yeteneğimiz yoksa, ortaya koyduğumuz, çocuklara önerdiğimiz yapıtlar, çoksesli alıştırma ve parçalar, özgün, zevkli, ilgi çekici, sevimli, doyurucu, besleyici olmaz (Yönetken’den aktaran Say, 2005, s.39).

Kaynak Kitapları (Yardımcı Kitaplar): Herhangi bir içeriği doğrulamak, bir bilginin gerçekliğini araştırmak için kullanılan kitaplardır.

Bir okulda kabul edilen temel ders kitabına yardımcı olmak üzere MEB’de tavsiye edilen temel kitaplar arasından bir yada birkaçının öğrencilere tavsiye edilmesiyle oluşur. Yardımcı ders kitaplarının listesi okullar açılmadan önce MEB Tebliğler Dergisi ile yöneticilere ve öğretmenlere duyurulur.

Öğretmen yardımcı ders kitabını zaman zaman sınıf içinde alıştırma yaptırmak için, bazen sınıf dışında ödev vermek için kullanabilir. Bazı öğretmenler de yardımcı ders kitabının bazı bölümlerinin okunmasını tavsiye edebilirler. Yardımcı ders kitapları ek kaynak niteliğindeki kitaplardır (Ceyhan ve Yiğit, 2003, s.56).

Ders kitaplarında kaynak olarak gösterilen, alıntılar yapılan birincil araştırmalar yada daha başka bilimsel eserler (Ceyhan ve Yiğit, 2003, s.148).

Müzik Kaynak Kitapları: Müzik eğitimi ve öğretiminin yapıldığı müzik dersi kitaplarını desteklemek amaçlı kullanılan kitaplardır.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Ülkemizde konuyla ilgili yapılan ve benzer şekilde hazırlanan araştırmalar şu şekildedir:

Çağlak (2016) tarafından “2009 Yılında Kabul Edilen Ortaöğretim Müzik Programının Müzik Öğretmenleri Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi” adında hazırlanmış olan yüksek lisans tezinde, 2009 yılında kabul edilen ortaöğretim (lise) müzik öğretim programının uygulanabilirliğinin belirlenmesi için öğretmen görüşleri alınmış ve ortaya çıkan sonuç ışığında müzik derslerinin işleniş şekillerine öneriler getirilmiş, başta müzik ders kitapları ve müzik kaynak kitapları olmak üzere ne tür materyallerden yararlanıldığı ve kullanılan materyallerin derse olan katkıları incelenmiştir. Araştırmanın evrenini, Ankara ilinde 8 ilçedeki 97 tane Anadolu Lisesinde görev yapan müzik öğretmeni, örneklemini ise, Ankara ilinde 8 ilçedeki 40 farklı okulda görev yapan 40 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Yapılan araştırmanın sonucunda, müzik öğretim programının okullarda hedeflenen düzeyde uygulanamadığı belirtilmiştir.

Albuz ve Akpınar (2009) tarafından hazırlanan “2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı ve Yeni Yaklaşımlar” adlı bildiride amaçlanan, 2006 yılında kabul edilen Müzik Öğretim Programını incelemek, değişen ve gelişen küreselleşme çağında yeni yaklaşımların gerekliliğini vurgulamaktır. 2006 yılında kabul gören öğretim programı 1994 ilköğretim müzik dersi öğretim programıyla karşılaştırılmıştır. Müzik eğitiminin hangi tür

ve boyutta olursa olsun, ana materyallerden olan öğretmen kılavuz kitabına, müzik ders kitabına ve ünitelere uygun kaynak kitaplarına gereksinimi belirtilmiştir. Yapılan araştırmalar sonucu 2006 ilköğretim müzik öğretim programının yeni yaklaşımlara uygun olarak hazırlandığı ve güncellendiği, yapılandırmacı yaklaşımın ön plana çıktığı ve bu yaklaşımın 1994 yılından bu yana kabul gören davranışçı kuramın önüne geçtiği durumu ortaya çıkmıştır.

Toraman (2013) tarafından “Müzik Öğretmenlerinin İlköğretim Programında Yer Alan Müzik Dersine Yönelik Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma” adında hazırlanan yüksek lisans tezinde, müzik öğretmenlerinin müzik dersine ve öğretim programına olan görüşleri, müzik öğretmenlerinin yaşadıkları belli başlı sorunlara yer verilmiştir. Programın uygulanışında destekleyici ve engelleyici faktörler bu görüşlerle saptanmıştır. Araştırmanın kapsamı Batı Anadolu’da yer alan bir il merkezi ve merkeze bağlı köylerdir. Araştırmada yer alan katılımcılar altısı kadın, dördü erkek öğretmenlerden oluşan müzik öğretmenleridir. Araştırmanın sonucunda, müzik öğretimini uygulama aşamasında destekleyici faktörlerin mesleki tecrübe ve öğrenci niteliğiyle ilgili olduğu, engelleyici faktörlerin ise müzik dersine uygun ortam ve koşulların yoksunluğundan ortaya çıktığı belirtilmiştir. Programı uygulamadaki en büyük engellerin başında ders saatinin yetersizliği, fiziki donanım, müzik sınıfı, araç gereç, materyal, ders ve müzik kaynak kitaplarının eksikliklerinin yer aldığı ortaya çıkmıştır.

Özdemir (2000) tarafından “Müfredat Laboratuvar Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Eğitim Araç-Gereçlerini Etkili Kullanma Durumlarına ve Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarına Yönelik Bir Araştırma” adlı yüksek lisans tezinde, araştırma müzik öğretmenlerinin eğitim araç-gereçlerini etkili kullanma durumlarını ve hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, Türkiye genelinde 7 coğrafi bölgede bulunan Müfredat Laboratuvar Okulları ve bu okullarda görev yapan öğretmenler oluşturmakta olup, örneklemini ise her coğrafi bölgeden 2 il olmak üzere 14 ilden (Adana, Ankara, Balıkesir, Denizli, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, Isparta, İstanbul,

İzmir, Malatya, Samsun, Siirt, Trabzon) küme örnekleme yöntemi ile seçilen, 55 okul ve bu okullarda görev yapan toplam 1100 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma için geliştirilen anket 1998-1999 öğretim yılının ikinci döneminde uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen ve çoğaltılan anketlerle toplanmıştır. Anket genel olarak üç bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde öğretmenlerle ilgili kişisel bilgilere yer verilmiş, ikinci bölümde öğretmenlerin eğitim araç-gereçlerini kullanma durumlarına, üçüncü ve son bölümde ise öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarına ilişkin sorulara yer verilmiştir. Ayrıca son bölümün sonunda, öğretmenlerin eğitim araç-gereçlerinin kullanımı ve halihazırdaki sorunlara ilişkin görüş ve önerilerine yer verilmiştir. Öğretmenlerin anketteki sorulara yer verdikleri cevapların yüzde ve frekansları alınmış, ortalama ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Öğretmenlerin, hizmet öncesinde ve herhangi bir hizmet içi eğitim kursunda eğitim araç-gereçlerinin kullanımı ile ilgili ders veya kurs alma durumlarına göre, görüşleri arasında 0,05 anlamlılık düzeyinde fark olup olmadığını belirlemek için “t” testi uygulanmıştır.

Uluçay (2006), “İlköğretim İkinci Kademe, Müzik Eğitimi Dersinde 2005-2006 Eğitim Öğretim Yılında okutulan Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Müziksel Amaçlar Bakımından Analizi” başlıklı yüksek lisans tezinde, ilköğretim kurumları ikinci devre müzik müfredatına uygun olarak hazırlanmış ve 2005-2006 eğitim öğretim yılında okutulmakta olan müzik ders kitaplarında yer alan okul şarkıları üzerine bir inceleme yapmıştır. Araştırmada 390 okul şarkısının analizi yapılmış, konu, ton, besteci, söz yazarı, dizi, özellik vb. konular incelenmiştir. Araştırma için toplam sekiz kitap seçilmiştir. Bu sekiz kitapta sözlü olarak 390 okul şarkısı bulunmaktadır. Bu şarkılar anonim, düzenleme ve halk ezgileri dahil 83 besteciye, 120 söz yazarına aittir. Bestecisi belli olmayan 35 şarkı da yer alır. 225 tane tonal dizilerle bestelenmiş okul şarkısı bulunmaktadır. Şarkıların konuları incelendiğinde aşk, vatan sevgisi, tabiat konuları ön plana çıkmaktadır. Şarkılarda kullanılan ton, makam, modal ve ayaklar incelendiğinde en fazla Klasik Batı Müziği dizilerinden majör ve minör dizilerin yer aldığı ve bu sayının toplam tonların yarısından

fazlasını oluşturduğu görülmektedir. Geleneksel müziklerimizin dizilerinden Hüseyini ve Kürdi makamı dizilerinin fazla oranda kullanıldığı görülmektedir. Türkülerde ise Müstezat dizisi ön plana çıkmaktadır. Kullanılan ölçü sayılarına bakıldığında 4/4'lük, 2/4'lük, 3/4'lük ölçüler daha fazla tercih edilmektedir. Geleneksel müziklerimizin aksak ölçülerinin kullanımı ise daha azdır. Repertuar olarak incelendiğinde ise şarkıların büyük bir çoğunluğunun tek sesli bestelendiği ve çok sesliliğin azınlıkta kaldığı görülmektedir. Uluçay, (2006). İlköğretim ikinci kademe müzik eğitimi dersinde 2005-2006 eğitim öğretim yılında okutulan müzik ders kitaplarında yer alan şarkıların müziksel amaçlar bakımından analizi.

Katıtaş (2015), “Temel Eğitim Müzik Dersi Öğrenci Çalışma Kitaplarında Yer Alan Sözlü Eserlerin Belirli Değişkenler Yönünden İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde Talim Terbiye Kurulu’nun kabul ettiği, Milli Eğitim Bakanlığı’nın çıkardığı, temel eğitimdeki müzik derslerinde kullanılan öğrenci çalışma kitaplarında bulunan sözlü eserler, ölçü sayısı, ton, ses sınırı, tür, konu, söz yazarı, besteci gibi değişkenler yönünden incelemiştir. Araştırmada 8 kitapta bulunan toplam 194 sözlü ezgi, SPSS 22 programı ile bilgisayar ortamına aktarılmış ve belirlenen değişkenlere göre analizi yapılmıştır. Bu analiz sonucunda frekans ve yüzde dağılımları tablolar halinde sunulup, yorumlanmıştır. Elde edilen veriler sonucunda problem durumunun sonuçları belirlenip, öneriler getirilmiştir.

Aras (2010) tarafından hazırlanan, “2006 İlköğretim Müzik Dersi 6. Sınıf Öğretim Programı İçerisinde Yer Alan “Müziksel Algı ve Bilgilenme” ile “Müziksel Yaratıcılık” Öğrenme Alanları Arasındaki İlişkisel Durumun Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde 2006 İlköğretim müzik dersi 6.sınıf öğretim programında yer alan “B. Müziksel Algı ve Bilgilenme” ile “C. Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanlarının başarı düzeyleri ve bu iki öğrenme alanları arasındaki ilişkisel durum değerlendirilmiştir. Araştırmada, 2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim programın aşamaları, programın vizyonu, programın temel yaklaşımı, programın temel yapısı, genel amaçlar, temel beceriler ve değerler, öğretim yöntem ve teknikleri, öğrenme-öğretme süreci incelenmiş ve konuya ilişkin olarak

kaynak taraması yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini; Erzurum İMKB İnönü ilköğretim okulunda bulunan 6-A, 6-C, 6-E, 6-G sınıfları oluşturmuş olup, gözlem yöntemi kullanılarak elde edilen veriler frekans(f) yüzde (%) analizine göre çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda; “B. Müziksel Algı ve Bilgilenme” ile “C. Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanlarının arasındaki ilişkisel durum değerlendirilerek birbirlerini destekleyici ve tamamlayıcı yönlerinin olduğu sonucuna varılmıştır.

Ertenli (2014) tarafından hazırlanmış olan, “Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Alan Müzik Türlerini Dinleme Durumlarına ve Programın Müzik Türü Tercihleri Üzerindeki Etkisine İlişkin Görüşleri” adlı yüksek lisans tezinde ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin, İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı kazanımlarındaki müzik türlerini dinleme durumlarını ve programın öğrencilerin müzik türü tercihleri üzerindeki etkisini tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın amacına yönelik olarak ortaokul 8. sınıf kazanımlarında yer alan müzik türleri analiz edilmiş ve uygulanan anket ile öğrencilerin bu müzik türlerini dinleme durumları saptanmıştır. Anket ile elde edilen verilerin dağılımları frekans (f) ve yüzde (%) tabloları ile gösterilmiştir. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının analizi sonucunda programın, müzik türleri ölçeğinde pop müzik, caz müzik, Türk halk müziği, Türk sanat müziği ve klasik batı müziği türleri üzerine yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Programda yer alan müzik türleri tespitlerine göre hazırlanmış olan ankettten elde edilen verilere göre öğrencilerin büyük bir kısmı pop müziği „tamamen” dinlerken; caz müziğini, Türk halk müziğini, Türk sanat müziğini ve klasik Batı müziğini „hiç” dinlemediklerini belirtmişlerdir. Her düzeyde pop, caz, Türk halk müziği, Türk sanat müziği, klasik batı müziği ve diğer müzik türlerini dinleyen öğrenciler, dinledikleri müzik türlerini tercih ederken çoğunlukla müzik derslerinden etkilenmeyip medya araçlarından etkilendiklerini belirtmişlerdir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yürütüldüğü araştırma modeli, çalışmanın evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve toplanan verilerin analizi ile ilgili temel bilgiler paralelinde, çalışmanın yöntem bilgileri yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın incelenmesinde mevcut durumun olduğu gibi belirlendiği saptandığından araştırmanın modeli nitel araştırma yöntemlerinden betimsel bir araştırmadır.

Karasar’a göre betimsel araştırma, “Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan onu uygun bir şekilde gözleyip belirleyebilmektir” (Karasar, 2015, s.77).

Nitel araştırma, varsayımlarla ve bireyler veya grupların bir sosyal ya da insan sorununa atfettikleri anlamalara değinen ve araştırma problemlerinin incelenmesini içeren yorumlayıcı/kuramsal çerçevelerin kullanımı ile başlar. Bu problemi araştırmak için, nitel araştırmacılar; araştırmada, çalışmadaki insan ve yerlere duyarlı olan doğal ortamdaki veri koleksiyonlarını ve hem tümevarım hem de tümdengelimli, örüntü ve temalar kuran veri analizlerini içeren nitel bir yaklaşım kullanırlar. Nihai yazılı bir rapor veya sunum; katılımcıların seslerini, araştırmacının derin düşüncelerini, problemin kompleks bir açıklama

ve yorumlamasını, ve literatüre katkısını veya değişim çağrısını içerir (Bütün ve Demir, 2016, s.44).

Araştırma müzik kaynak kitaplarının müzik öğretim programına üniteler, yeni programda uygulanması beklenen hedef ve hedef davranışlar açısından uygunluğuna genel bir bakış içerdiğinden programın uygulayıcısı ve dersin yürütücüsü olarak müzik öğretmenlerinden görüş alınmıştır. Araştırmada müzik öğretmenlerinden görüş alınırken nitel veri toplama aracı olan, yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan önceden ana çizgileri belirlenmiş ve daha sonra özellikle görüşme esnasında yeni soruların ve sonda soruların eklendiği yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gerçekleştirilen bir görüşme türü uygulanmıştır. Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel(2017) tarafından yapılan tanıma göre; “Görüşme en az iki kişi arasında sözlü olarak sürdürülen bir iletişim sürecidir. Görüşme, araştırmada cevabı aranılan sorular çerçevesinde ilgili kişilerden veri toplama şeklinde ifade edilebilir. Görüşme belirli bir araştırma konusu veya bir soru hakkında derinlemesine bilgi sağlar.”

Araştırmacı görüşmede duruma hakim olduğu ve veri toplama sürecinde bizzat bulunduğu için yanıt oranı yüksek olmaktadır. Okuma ve yazma bilmeyen, anketteki bir dizi soruya yanıt verecek zamanı olmayan veya bunu çekici bulmayan bireylerden görüşme yoluyla daha kolay ve doğru bilgi elde edilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s.133).

Sorulara ek olan planlanmamış sorular görüşmenin akışına göre araştırmaya önem teşkil edeceği düşünülerek görüşme esnasında şekillendirilmiştir. Görüşme kapsamına giren müzik öğretmenleri ile yapılmıştır. Elde edilen veriler sınıflandırılarak içerik analizi yapılmış, konu başlıkları halinde incelenmiştir. Tarama modeli ile mevcut durum aynı şekilde betimlenmeye çalışılmış ve verilerin elde edilmesi için literatür taraması, içerik analizi, görüşme (interview) yöntemi kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini; Van ilinde MEB kapsamında ve ortaokul düzeyinde görev yapan müzik öğretmenleri, örneklemini ise İpekyolu, Edremit, Erciş, Gürpınar, Özalp,

Bahçesaray ilçelerinde MEB kapsamında ilköğretim ikinci kademedede görev yapmakta olan ve ulaşılabilen 17 müzik öğretmeninin görüşleri oluşturmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada elde edilen verilere, konuyla ilgili yazılı kaynaklar (eşitli tez, makale, kitap, dergi, bildiri) taranarak ulaşılmaya çalışılmıştır. Ayrıca; araştırmada problem ve alt problemlerin çözümüne yönelik veriler literatür taraması ile bir araya getirilmiş, bu problemlere yönelik öğretmenlere uygulanmak üzere görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu uygulanmadan önce 3 müzik ğretmeni ile ön görüşme yapılmış ve araştırmanın uygulanabilirliğı test edilmiştir. Daha sonra araştırmanın örneklemini oluşturan 17 müzik öğretmenine görüşme formu uygulanarak veriler elde edilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada, çeşitli kaynaklar taranarak yapılan literatür taraması sonucunda ve müzik öğretmenlerine alt problemler doğrultusunda uygulanan görüşme formuyla elde edilen veriler bir araya getirilip sınıflandırılarak içerik analizi yapılmıştır. Ayrıca, 17 ğretmenin görüşleri bir araya getirilerek yorumlanmış ve bu doğrultuda önerilere yer verilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın problem ve alt problemlerine ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Araştırma için hazırlanmış görüşme formundan elde edilen görüşler ve verilere göre araştırmanın sonuçları yorumlanmıştır. Görüşmeler; Van ilindeki Edremit, İpekyolu, Gürpınar, Özalp, Bahcesaray ve Gevaş ilçelerinde hala görev yapmakta olan 17 müzik öğretmeni ile yapılmıştır. Öğretmenlere Ö1, Ö2, Ö3 gibi görüşmede yapılan sıraya göre kodlar verilmiş ve bu kodlarla beyan ettikleri fikirler açıklanmıştır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde “Öğretmen görüşlerine göre, Türkiye’de sıkça kullanılan başlıca müzik kaynak kitapları nelerdir?” alt problemine yönelik sorulara cevap aranmıştır.

Bu bölümde öğretmenlere kaynak (yardımcı) kitaplardan yararlanıp yararlanmadıkları, yararlanıyorlarsa bu kitapların neler olduğu ve ihtiyaç duydukları kaynak kitaplara sahip olup olmadıkları sorulmuştur.

Tablo 1.

Öğretmenlerin Kaynak Kitap Kullanma Durumları

Katılımcı Öğretmenler	
Kullanan Öğretmenler	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17
Kullanmayan Öğretmenler	Ö1, Ö10, Ö11

4.1.1. Müzik Kaynak Kitaplarından Yararlanan Öğretmenler

Ö1, Ö10 ve Ö11 haricinde tüm katılımcılar müzik kaynak kitaplarından yararlandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin yararlandıkları müzik kaynak kitapları şu şekildedir:

Ö2: “Elimden geldiğince, ihtiyaç duyduğum kitaplara ulaşabildiğim oranda müzik kaynak kitaplarından yararlanmaya çalışıyorum. Özellikle öğrencilerime blok flüt öğretirken üniversite yıllarımda da kullandığım Sadettin Ünal’ın Blok Flüt Çalışıyorum-1 kitabını kullanıyorum. Çocuk şarkılarında ise Muammer Sun’un Şarkı Demeti kitabından yararlanıyorum. Ayrıca internet materyallerinden yararlanarak elimde bulunmayan kitaplara ve içinde bulunan şarkılara, etkinliklere ulaşmaya çalışıyorum.”

Ö3: “Evet birçok kaynak kitabından yararlanıyorum. Çünkü elimdeki kılavuz kitabım ve ders kitapları oldukça yetersiz. Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları (Muammer Sun, İleriş Sun, Levent Kuterdem), Temel Müzik Teorisi Nota Okuma ve Öğrenme Metodu Bona Kitabı (Haydar İldan), Ahmet Say’ın Müzik Tarihi kitabından derslerimi destekliyorum. Ayrıca Sadettin Ünal’ın Blok Flüt Çalışıyorum-1 kitabından öğrencilerin seviyesine uygun parçalar seçerek ek olarak notalar göstermeye çalışıyorum. Yararlandığım kitapların hepsine sahibim.”

Ö4: “Derslerimde kaynak kitaplarından yararlanıyorum. Ali Gürsan Saraç ve Selçuk Bilgin’in Piyano Eşlikli Çocuk ve Gençlik Şarkıları kitabı, Merhaba Dünya (Ali Gürsan Saraç) ve Piyano Eşlikli Marşlar (Selçuk Bilgin) kitaplarından derslerimde sık sık yararlanıyorum. İnternet ortamından ziyade kaynak kitaplarını orijinal haliyle kullanmayı tercih ediyorum. Kullandığım yardımcı kitaplar elimde mevcut.”

Ö5: “Evet kitaplardan yararlanıyorum. Özellikle Şarkı Demeti (Muammer Sun), Kır Çiçekleri (Muammer Sun) kitapları derslerimi büyük ölçüde şekillendiriyor. Kullandığım yardımcı kitaplara sahibim.”

Ö6: “Evet yararlanıyorum. Şarkı Demeti (Muammer Sun), Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları (Muammer Sun, İlteriş Sun, Levent Kuterdem), Kır Çiçekleri (Muammer Sun), Selçuk Bilgin’in Piyano Eşlikli Okul Şarkıları ve Piyano Eşlikli Marşlar kitaplarından yararlanıyorum. Kullandığım kitaplara sahibim.”

Ö7: “Evet derslerimde kaynak kitaplardan yararlanıyorum. Koro Şarkıları ve Türküleri (Salih Aydoğan), Çocuklar ve Gençler İçin Şarkı Demeti (Muammer Sun), Müziği Öğreniyoruz (Olca Kolçak) kitaplarını kullanıyorum ve bu kitapların hepsine sahibim.”

Ö8: “Evet yardımcı kitaplardan yararlanıyorum. Şu an kullandığım kitaplar;

Ali Gürsan Saraç’ın Merhaba Dünya, Ali Gürsan Saraç ve Selçuk Bilgin’in Piyano Eşlikli Çocuk ve Gençlik Şarkıları kitabı, Salih Aydoğan’ın Okul Koroları İçin Koro Şarkıları ve Türküleri kitabı, Kültür yayınlarının Marşlarımız isimli kitabı ve Salih Aydoğan’ın Müzik Dilini Öğreniyoruz isimli kitabını kullanıyorum. Evet yeterli kaynak kitabım var ama gördüğüm beğendiğim kaynak olabileceğini düşündüğüm kitapları edinmeye devam ediyorum.”

Ö9: “Kaynak kitaplardan yararlanıyorum. Sebebi ise eğitimde ve çocuk gelişiminde bireysel hız ve bireysel farklılık dediğimiz bir durum var. Kitaplar sayesinde her öğrencinin seviyesine uygun materyaller bulabiliyorum. Daha çok Soprano Blok Flüt İle Müzik Öğretimi (Senem Acay Sözbir, Sefai Acay), Kır Çiçekleri (Muammer Sun), Blok Flüt İle Müzik Eğitimi (Salih Aydoğan, A. Aydın İlik) kitaplarını kullanıyorum. İhtiyaç duyduğum kaynak kitaplara sahibim.”

Ö12: “Evet elimdeki kitapları kullanıyorum. Koro Şarkıları ve Türküleri (Salih Aydoğan), Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları (Muammer Sun, İlteriş Sun, Levent Kuterdem), Piyano Eşlikli Marşlar (Selçuk Bilgin). Öğrenciler için bu kitapların daha uygun olduğunu

düşünüyorum. Kullandığım kitaplara sahibim.”

Ö13: “Evet kullanıyorum. Okul kitabındaki şarkıların çoğunun öğrencilerin düzeyine ve ses aralıklarına uygun olmadığını düşünüyorum. Feyza Sönmezöz’ün Piyano Eşlikli Okul Şarkıları ve Marşlar kitabı, Mehtap Aydın Uygun’un Ağustos Böceği ile Karınca kitabı, Süleyman Tarman ve Yavuz Durak’ın Yeni Nesil Okul Şarkıları kitabını derslerimde kullanıyorum.

Ö14: “Kullanıyorum. Şarkı Demeti (Muammer Sun), Solfej 1 (Muammer Sun), Piyano Eşlikli Marşlar (Selçuk Bilgin) en çok yararlandıklarım. Elimde mevcut.

Ö15: “Soprano Blok Flüt ile Müzik Öğretimi (Senem Acay Sözbir, Sefai Acay), Kır Çiçekleri (Muammer Sun), Koro Şarkıları ve Türküleri (Salih Aydoğan) kitaplarını kullanıyorum. Bu kitaplara üniversite yıllarımdan beri sahibim.”

Ö16: “Oyun Dans ve Müzik (Ali Gürsan Saraç), Çocuk Şarkıları Dağarcığı – 1 (Çiğdem Aytepe, Atilla Çağdaş Değer, İlknur Özal Göncü, Bora Ateşyakan), Çocuklara Şarkılar (Ali Ayhan, Engin Gürpınar) kitaplarının hepsi elimde mevcut ve en çok kullandıklarım arasında.”

Ö17: “Can Kahramansoy’un Etkili Müzik Eğitimi kitabından sık sık yararlanıyorum. İçerisindeki oyunlar, şarkılar, ve perküsyon etkinlikleri ile eğlenerek, öğrenerek aktif bir şekilde ders işleniyor.”

Bulgular sonucunda müzik öğretmenlerinin çoğunun kaynak kitap kullandıkları, kullanmayan öğretmen sayısının oldukça az olduğu belirlenmiştir. Genel olarak yararlandıkları kitaplara ulaşabildikleri saptanmıştır.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

“Kullanılan kaynak kitaplarındaki şarkılar MEB Müzik Öğretim Programındaki ünitelerin içeriğine uygun mudur?” alt problemine yönelik sorulara cevap aranmıştır.

Bu bölümde öğretmenlere, kaynak kitaplar ve ders kitaplarındaki etkinliklerin 2017 yılında uygulamaya konulan müzik dersi öğretim programı (müfredat) çerçevesinde öğrenciye kazandırılması beklenen hedef ve kazanımlara uygunluğu doğrultusunda sorular sorulmuştur.

Ö1: “Yeni programın daha önceki programlarla çok bir farkı olmadığını düşündüğümüzde kitapların da bu bağlamda çok fazla güncellenmediğini gözlemledim. Elbette kitaplarda hedef kazanımlara ulaşabileceğimiz etkinlikler bulmak mümkün. Fakat kitapların programa uygunluğundan ziyade programı uygulamak konusunda birçok olumsuz etken var.”

Ö2: “Evet ders kitaplarındaki etkinlikler, seçilen şarkılar müfredata uygun. Fakat ders kitaplarındaki bu şarkılar öğrencinin seviyesine uygun değil. Etkinlikler güzel fakat çocuk gelişimi göz önüne alındığında uygulanabilirlik seviyesi çok düşük. Özellikle 5. ve 6. sınıflar için.”

Ö3: “Kitapların müfredatla birebir örtüştüğü söylenemez. Ders kitaplarında şarkı söylemeye yönelik çok ağır parçalara yer verilmiş. Bu da öğrencilerin seviyesini aşıyor. Öğrencilere söyleyebildikleri kadar bu şarkılardan söyletiyorum. Bundan dolayı program biraz daha basite indirgenebilir.”

Ö4: “Seçilen şarkılar ve etkinlikler müfredata uygun ama uygulama konusunda sıkıntılar yaşıyorum. Öğrenciler beklenen hedef kazanımlara ulaşamadığı için ders kitabındaki etkinlikleri uygulamak yerine öğrenci seviyesine uygun bir şekilde yardımcı kitaplardaki etkinlik ve şarkılardan yararlanmayı tercih ediyorum.”

Ö5: “Ders kitapları bize verilen programla uygun hazırlanmış. Fakat kitapların içeriğinde birçok eksik yön var. Bu yüzden öğrenci seviyesine indirmek durumundayım. Durum böyle olsa da yardımcı kaynak kitaplarda aradığımı her halükarda bulabiliyorum ve derslerimde uygulamaya geçiriyorum.”

Ö6: “2017 yılında yenilenmiş olan müzik öğretim programındaki hedef ve hedef davranışlar kendi içinde ortaokul kademesi olarak düzenli bir sıra izliyor olsa da öğrencilere bu hedef davranışlarının aktarılması konusunda çeşitli sebeplerden dolayı sıkıntılar yaşıyorum. Gerek ders saatinin yetersizliği gerek öğrencinin bir önceki sınıf kademesindeki hedef davranışlara tam olarak erişememiş olması programı uygulamak konusunda biz öğretmenlere ket vurmaktadır. Bu doğrultuda hem ders kitapları hem de yardımcı kitaplardaki okul şarkıları ve çeşitli etkinlikler uygulanabilirlik bakımından düzenlenmelidir.”

Ö7: “Değişen müzik öğretim programına uygun bir şekilde kitaplar da güncellendi. Birçok yeni uygulama var kitaplarda. Fakat öğrencilerimle bu etkinlikleri derslerimde uygulamak istediğimde öğrencilerime ulaşamıyorum. Programın öğrenci seviyesine uygun olarak hazırlanması gerektiğini düşünüyorum.”

Ö8: “Programa uygun. Fakat kitaplardaki etkinlikler yerine kendi yapacağım etkinliklerin zaman yönetimi açısından daha faydalı olacağını düşünüyorum. Bu yüzden pek fazla kitaptan ve etkinliklerinden yararlanmıyorum. Bu konuda kitapların yetersiz olduğunu düşünüyorum.”

Ö9: “Evet uygun. Fakat bence öğrencilerin seviyesine uygun değil. Kitap içerisinde bulunan şarkıların ses aralıkları, ölçü ve usullerin o yaş grubu çocuklar için hedeflenen kazanım sağladığını düşünmüyorum. Kaynak kitaplardaki şarkıları kendimce harmanlayıp öğrencilerimin seviyesine inmeye çalışarak dersimi yürütüyorum.”

Ö10: “Bence uyumayan yönleri var. Özellikle 5. sınıf müfredatında bu şekilde olduğunu gözlemliyorum. Örneğin kazanımlara baktığımızda Hüseyini ve Uşşak makamlarına yer verildiğini görüyoruz. Fakat öğrenciler o yaş seviyesinde kitapta yer verilen etkinlikleri algılayıp uygulayamıyor.”

Ö11: “Müzik ders kitaplarını incelediğimde programa uygun hazırlandığını söyleyebilirim. Ama ortaokul seviyesindeki öğrencileri göz önüne aldığımızda kitaplardaki şarkı ve

etkinliklerin ses aralıklarının, ritimsel kalıpların ve şarkı sözlerinin anlam ve bütünlük bakımından uygulanabilir olduğunu düşünmüyorum. Ayrıca ders saatimin yetersizliği öğrencilerime bilgilerimi istediğim düzeyde aktarmamı zorlaştırıyor.”

Ö12: “Kısmen uygun olduğunu düşünüyorum. Müfredattaki etkinlikler öğrenci seviyesinin çok üstünde. Bu nedenle yardımcı kitaplardaki şarkıları uygulamayı tercih ediyorum.”

Ö13: “Müfredatta ve ders kitaplarında ses eğitiminin az, teorik bilgilerin ise çok fazla olduğunu görüyoruz. Bu nedenle müzik dersi uygulama niteliğinden çıkıp teorik ders kapsamına girmeye başlıyor. Ayrıca konuların planlanan sürede yetiştirilmesi çok zor. Ayrıca çocuğun yaparak yaşayarak kalıcı öğrenmeler kazanması için müfredatta uygulamaya önem verilmelidir. Bu yüzden kaynak kitaplarda uygulamaya yönelik çok daha fazla etkinlikler bulabiliyorum. Derslerimi bu şekilde destekliyorum. Vermek istediğim kazanımlara kısmen ulaşıyorum.”

Ö14: “Uygun tarafları var. Uygulamalı etkinlikler arttırılmalı.”

Ö15: “Ders kitapları müfredatla iç içe. Kazanımlara uygun şarkılara yer verilmiş. Ama ortaokul kademelerindeki sınıflara yönelik verilebilecek kazanım sayısı çok az. Çünkü öğrenciler bilgi yönünden yetersiz.”

Ö16: “Elbette uygun kazanımlar var. Ama uymayan kazanımlar da mevcut. Örneğin bazı şarkılar veya türküler ünitelerle oldukça ilgisiz.”

Ö17: “Son programda dersle ilgili dikkat edilecek hususlar, müzik dersinin temel amacı ve programın kazanımları arasında öğrenciyi aktif olarak yaparak yaşayarak derse dahil etme olgusu benimsendiği için dersi çeşitlendirecek etkinlikler bulabilmek önem kazanmakta. Bu durumda birçok materyale ve zengin içerikli yardımcı kitaplara ihtiyaç artıyor. Çeşitli kitaplardan yararlandıkça kazanıma uygun etkinlikler bulmak mümkün.”

Program dahilinde hem ders kitaplarının hem de kaynak kitapların içeriğinin 2017 yılında uygulamaya konulmuş olan Müzik Öğretim Programına uygun olduğu, fakat ders

kitaplarındaki şarkı, türkü ve müzikal etkinliklerin öğrenci seviyelerine uygun olmadığı, bu nedenle uygulama açısından birçok olumsuz etkenin müzik derslerine yansıdığı görülmüştür. Müzik öğretmenleri bu olumsuzluğu kaynak kitaplarından yardım alarak en aza indirmeye çalıştıklarını belirtmişlerdir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

“Türkiye’deki kaynak kitaplar, hedef ve hedef davranışları kazandırmak için yeterli midir?” alt problemine yönelik sorulara cevap aranmıştır.

Bu bölümde öğretmenlere, kitaplardaki etkinlikler, şarkılar vs. içerik ve konu bakımından müfredattaki hedef kazanımlara uygun olup olmadığı, öğretmenlerin derslerinde hedef kazanıma uygun uyguladıkları şarkı veya etkinlik örneği olup olmadığı, öğretmenlerin kaynak kitaplar ve bu kitapların müfredata uygunluğu hakkındaki öneri, görüş ve düşünceleri sorulmuştur.

Ö1:“Evet hedef kazanımlara uygun olan kitaplar var. Her ne kadar öğrenci bir önceki sınıf seviyesinden eksik olarak sınıf atlasa da etkinlikleri kazanımlara göre uyarlıyorum. Çeşitli yardımcı kitaplardan etkinlik ve şarkıları harmanlayıp seçme yapıyorum. Öğrencinin müzik bilgisine göre belirli istendik davranışları geliştiriyorum ama kitapların hedef kazanımlara uygunluğundan ziyade derslerimde öğrencinin bilgi dağarcığının hedef kazanımlara uygun olmadığını gözlemliyorum.”

Ö2:“Genel olarak incelediğimde kitapların müfredata uygun olduğunu gözlemledim. Ders kitaplarına göre bizim kullandığımız kitaplar, gerek öğrencilik yıllarında benim de kullanmış olduğum, gerek öğrencilerimizi geliştirmek için hocalarımızın bize önermiş olduğu müzik eğitimi kitaplarının kazanımlara uygunluk düzeyi daha iyi. Öğrenciler için daha faydalı bana göre. Çünkü kitaplar öğrencilerin gelişim seviyesi göz önüne alınarak hazırlanıyor. Etkinlik örneği vermem gerekirse, kitaplardaki şarkı veya türküler 7. ve 8.

sınıf öğrencilerime uyguluyorum. Çalabilenlere blok flütle çaldırıyorum, bir gruba sözleriyle söyletiyorum, diğer bir gruba da parçanın solfejini yaptırıyorum. Bu şekilde sınıfı gruplara ayırarak ve etkinliği çeşitlendirerek bütün öğrencilerimin yetenek ve becerilerini ortaya koymaya çalışıyorum.”

Ö3: “Ders kitaplarına şarkı söylemeye yönelik oldukça ağır parçalar konulmuş. Öğrencilerin yaş aralığına uygun değil. Söyleyebildikleri kadarı söyletilip, öğrenebildikleri kadarı öğretiliyor. Bu açığı kendi kullandığım müzik eğitimi kaynak kitaplarıyla kapatmaya çalışıyorum. Bu yüzden kaynak kitaplarını hedef ve hedef davranışları kazandırmaya daha uygun buluyorum. Örneğin Ali Gürsan Saraç’ın Piyano Eşlikli Çocuk Şarkıları kitabındaki marşları öğrenciler daha kolay kavrayabiliyorlar. Daha ritimli ve kulaklarına daha yatkın olan şarkılar mevcut. Bunun yanı sıra öğrencilerin müzik bilgisi oldukça düşük ise Onur Erol’un orff eğitimi kitaplarından sık sık yararlanıyorum. Kitaptaki herhangi bir etkinliği beden perküsyonunu işin içine katarak yaptığımızda çok işe yarıyor. Çocukların herhangi bir ritmi vücutlarıyla yapmaları, hareket katmak, kendi hayal güçlerini ortaya çıkarmak yaratıcılıklarını daha da ön plana çıkardığı için ben o kitaplardan daha çok yararlanıyorum.”

Ö4: “Verilen müfredatla yapılan etkinlikler birbirine büyük ölçüde uyum sağlıyor. Fakat müfredatın içindekiler öğrencilere uymayınca hedeflenen kazanıma birebir ulaşılamıyor. İlaveten dersin akışına göre eklediğim indirgenmiş programla birlikte götürmeye çalışıyorum. Mesela etkinlik örneği olarak, hız terimleri kazanımını gerçekleştirmek istediğimde ‘A-RAM-ZAM-ZAM, A-RAM-ZAM-ZAM’ diye devam eden kaynak kitaplardan edindiğim bir ritim oyunu şarkısıyla bunu öğretiyorum. Bu şarkıda giderek hızlanılıyor veya giderek yavaşlanılıyor. Ortaokul öğrencileri bu ritim oyununu şevkle oynuyor. Şarkıya büyük bir istekle eşlik ediyorlar.”

Ö5: “Kitaplar hedef kazanımlara uygun. Müzik öğretim programını destekliyor. Ders kitaplarında olmayan ama kendi kullanmış olduğum kitaplarda müfredattaki hedef davranışları kazandırabileceğim birçok etkinlik ve şarkı mevcut. Örneğin, nota öğretiminin

ilk aşamasında özellikle 5. sınıflarda öğretime Merdiven Şarkısıyla başlıyorum. 5. sınıflarımla bu şarkıyı keyif alarak söylüyoruz.”

Ö6: “Genel itibariyle programdaki kazanımlar öğrencilerin hazırbulunuşluğunu tam olarak karşılayamadığından bununla bağlantılı olarak özellikle ders kitapları olmak üzere kitapların içerikleri (şarkılar, türküler, ritim alıştırıcıları, teorik bilgiler vs.) öğrencilerin seviyesine uygun düşmemekte ve öğrencilerin gerek ses aralıkları gerekse şarkıların ritmik yapıları yönünden icra etmesini zorlaştırmaktadır. Bunun yerine öğrencinin daha aktif olduğu nota öğrenerek şarkılara eşlik edebildiği materyallerle kitaplar düzenlenmelidir. Bu nedenle yardımcı kitaplarda daha fazla alternatif öğretim yöntemleri bulabiliyorum. Kitaplarda birçok ritimsel etkinlik örneği mevcut. Derslerimde bol bol bu etkinliklere yer veriyorum.”

Ö7: “Kitaplarda hedef kazanımlara uyarlanabilecek birçok etkinlik bulmak mümkün. Fakat ders kitaplarındaki istenilen etkinlikleri uygun görülen sınıf kademesinde hayata geçirmek oldukça zor. Bu sebeple genel olarak yardımcı kitaplardaki ek etkinliklerle dersi desteklemek ihtiyacı doğuyor. Örneğin, ‘Temel Müzik Yazı ve Ögelerini Kullanır.’ kazanımında kullandığım çeşitli yardımcı kitaplardaki görsel materyallerle öğrenimi zenginleştirmeye çalışıyorum. Öğrenci bu görsellerle bilgiyi zihninde daha rahat şekillendiriyor.”

Ö8: “Yardımcı kitaplar da ders kitapları gibi müfredata uygun. Bunun yanı sıra yardımcı kitapların ders kitaplarına oranla hedef davranışları öğrenciye kazandırma üzerinde uygulanabilir olmaları daha olası. Çünkü örneğin 8. Sınıf kitabında bulunan şarkı ve türkülerin ses aralıkları öğrencinin seslendiremeyeceği kadar geniş. Bu da uygulama konusunda derslerde sıkıntılara sebep oluyor. Ders kitaplarına konulan parçaların okulda söylenebilecek düzeyde olması, çocuklara sevgi, saygı, hoşgörü gibi temel insani duyguları aşlamayı hedeflemesi gerektiğini düşünüyorum.”

Ö9: “Evet bence yardımcı kitaplar içerisinde bulunan şarkılar öğrencilerin ilgisini çekebilecek türde. Böylelikle hedeflenen kazanımlara ulaşabiliyorum. Ses aralıklarının çocuk seslerine uygunluğu, şarkıların ritmik yapılarının karmaşık olmayışı, öğrencilerin derse karşı başarı duygusunu yaşayabilmelerine olanak sağlıyor.”

Ö10: “İncelediğim kadarıyla uygulanabilecek etkinliklerin olduğunu gördüm. Öğrencilerin seviyesine uygun şarkıların zenginleştirilmesi gerektiğini düşünüyorum.”

Ö11: “Kitaplardan daha çok kendime göre etkinlikler uyguluyorum.”

Ö12: “Hayır değil. Bulduğum bölge itibari ile konular öğrencilere çok uzak. Az da olsa yöresel farklılıklar göz önüne alınarak düzenlenirse daha verimli olunacağı kanaatindeyim.”

Ö13: “Ders kitaplarında öğrencilerin ses aralıklarına uygun olmayan çok eser var. Ayrıca çocuk şarkıları çok az. Bu yüzden istenilen kazanımlara ulaşamıyorum. Öğrenci şarkıya eşlik bile edemezken öğretim çok daha zorlaşıyor. Çocukların seviyelerine, ilgilerine, yaşlarına, ses aralıklarına uygun eserlere daha fazla yer verilmelidir. Kaynak kitaplar bu açığı kapatmamda büyük etken.”

Ö14: “Bana göre kitaplar ve bu kitapların içeriği arttırılmalı. Derslerimde daha fazla etkinliğe ihtiyaç duyuyorum.”

Ö15: “Yeterli değil. Müzik öğretmeni kendi yetileri, bilgi ve becerileri ile derslerine yön veriyor. Bununla ilgili ülkemizde pek çalışma yok. Kitapların çoğalmas ve daha donanımlı olması için destekleyici çalışmalar yapılmalı.”

Ö16: “Öğrencilere hedef davranışları kazandırmak için daha zengin kaynaklara ihtiyaç duyuyorum. Buradaki öğrencilerin eksiği çok. Ne yaparsanız ilgilerini çekiyor. Daha fazla etkinlikle hem ders daha eğlenceli hale geliyor. Hem de istenilen hedefe varıyorum. Bu yüzden içeriği daha kapsamlı kitaplar üretilmeli.”

Ö17: “Müzik dersi öğretimi için olan yardımcı kitaplar sınırlı. Daha fazla kaynak olmasını isterdim. Hem ders kitapları hem yardımcı kitaplarda kazanımlara uygun etkinlikler bulmak mümkün. Ama yetersiz.

Genel olarak ders kitapları ve yardımcı kaynak kitaplarının programla örtüştüğü, kaynak kitaplarda ders kitaplarına oranla daha fazla etkinlik örneğine yer verildiği, böylelikle öğretmenlerin kazanımları gerçekleştirmek ve öğrenci seviyesine uyum sağlayabilmek adına bu yardımcı kitaplardan daha fazla yararlandıkları ortaya çıkmıştır.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

“Müzik öğretmenlerinin müzik dersi için önemli materyaller arasında yer alan müzik kaynak kitaplarından yararlanma durumları ne düzeydedir?” alt problemine yönelik sorulara cevap aranmıştır.

Bu bölümde öğretmenlere, derslerinde kaynak kitap kullanımından ne gibi yararlar gördükleri, yardımcı kitapların dersin seyrini nasıl şekillendirdiğine ilişkin sorular sorulmuştur.

Ö1, Ö10 ve Ö11 kaynak kitaplardan yararlanmadıklarını belirtmişlerdir.

Ö2: “Kaynak kitap kullanımı dersin seyrini kesinlikle değiştiriyor. Öğrencilerin görsel hafızasına hitap ediyor, öğretmen olarak benim de çok işime yarıyor. Çoğu öğretim yöntemini gerçekleştirmek için bu kitaplardan faydalaniyorum. Öğrencilerin konu hakkında ön öğrenmelerini ve benim de dersi planlayarak derse hazırlıklı gelmemi sağlıyor.”

Ö3: “Kaynak kitapların ders kitaplarına kıyasla daha zevkli olduğuna inanıyorum. Bu kitapları kullanmamdaki en büyük etkenlerden biri. Müfredata tamamen uyabildiğim söylenemez, elimden geldiğince uymaya ve konuları yetiştirmeye çalışıyorum. Öğrencilerin hazırbulunuşluğu olmadığı için bu kitaplardan en basite indirgeyip derste

daha farklı örneklerle karşlarına çıkabiliyorum. Okul kitabı dışında bir kitap elimde olduğu zaman daha önce görmedikleri için bu kitap öğrencilerin dikkatini çekiyor. Kitabın içeriğini merak ediyorlar. Anlatacağım konuyu açıp gösterdiğim zaman daha dikkat çekici hale geliyor.”

Ö4: “Müfredatta olmayan şarkıları ve marşları internet üzerinden değil de kaynak kitaplar aracılığıyla notaların orijinal hallerine ulaşabilmemi sağlıyor. Dersin gidişatını olumlu yönden etkilediğini gözlemledim. Bilmedikleri marşları notalarıyla beraber öğretebiliyorum. Başka bir dersimden örnek verecek olursam, müziğin tarihçesini anlatan bir kitapta öğrenci büyük bir dikkatle dersi dinliyor ve kafasında canlandırmaya çalışıyor. Farklı bir kitaptan dersi anlatmak ders esnasında ilgiyi toplamama yardımcı oluyor.”

Ö5: “Müfredat için verilen kitapları tamamlamak adına uygun oluyor. Ayrıca dersi çeşitli etkinliklerle öğrenciler için dikkat çekici hale getirebiliyorum.”

Ö6: “Müfredat dışında daha fazla şarkıya ulaşıp dersi zenginleştirebiliyorum. Milli eğitimin bize sunduğu ders kitabındaki şarkılar etkinlikler vs. çocukların seviyesine uygun olmayabiliyor. Bu durumda alternatif kaynaklar işimi kolaylaştırıyor. Daha fazla seçenek çocukların ilgisini çekiyor, seviyelerine uygun materyallerle derse geldiğimde başarabildiklerini görüp tatmin oluyorlar.”

Ö7: “Her öğrenci seviyesine göre uygun etkinlikler bulabiliyorum. Bu da dersi ve öğrenciyi daha aktif hale getiriyor.”

Ö8: “Kaynaklara ihtiyaç duyuyorum. Özellikle repertuar oluşturabilme kısmında kaynaklardan yararlanıyorum. 5. Sınıf öğrencilerime flüt öğretirken 1 veya 2 parçadan daha fazla kolay ezgili 3 veya 4 notalı basit parçaya ihtiyacım oluyor. Maalesef kitaplarda bu eksik. Bu konuda yardımcı kaynaklardan yararlanıyorum. Belirli gün ve haftalarda öğretmek istediğim temel marşlar konusunda da yetersiz sayıda parçanın olduğunu düşünüyorum. Bu konuda da kaynak kitaplardan yararlanıyorum.”

Ö9: Kaynak kitap kullanıyorum sebebi ise anlattığım konuyu, kullandığım öğretim yöntem ve teknikle öğrenmede zorluk yaşayan bir öğrenci olduğunda yöntemimi değiştirip konuyu tekrar anlatıyorum. Anlamaya başladığı anda ise farklı bir kaynaktan da yararlanarak öğrettiğim konuyu pekiştirmesini istiyorum. Evet değişikliğe sebep oluyor. Kullandığım kitap, ders esnasında izlettiğim bir video, tahtada kullandığım farklı renklerdeki kalemler bile karşımdaki çocukların o derse karşı olan hazırbulunuşluklarını, isteklerini, ilgilerini etkiliyor.”

Ö12: “Birçok yararını görüyorum. Öncelikle tabi ki öğrencilerin isteklerinde artış gözlemliyorum. 5. Sınıf öğrencilerimin ilkokuldan yeni çıkıp, benimle müzik dersine başladıklarında o yaşa kadar “mini mini bir kuş” şarkısından bile habersiz olduklarını gözlemliyorum. Bu çok üzücü. Bu gibi eksiklikler ders kitaplarının içindeki ünitelerle kapatılamıyor. Hal böyle olunca yardımcı kitaplara olan ihtiyaç kaçınılmaz.”

Ö13: “Çocukların derse güdülenmesini arttırdığını düşünüyorum. Materyal ile derse girdiğimde çocukların derse merakları artıyor. Hazırbulunuşluk seviyesinin de arttığını gözlemliyorum ayrıca materyalle öğretimde konular somutlaştığı için daha kalıcı öğrenmeler oluşuyor.”

Ö14: “Kitapları edinebildikçe derslerimde kullanıyorum. Materyalleri çeşitlendirdikçe öğrenme kolaylaşıyor.”

Ö15: “Her ünite için çeşitli kitaplardaki şarkıları basitten karmaşığa olacak şekilde sınıflandırıyorum. Böylelikle eksikleri kapatarak ilerliyoruz.”

Ö16: “Kazanımları öğrencilere ulaştırabileceğim kaynakları buldukça yararlanıyorum.”

Ö17: “Ders kitaplarındaki etkinlik sayımız bir önceki yılların kitaplarına çok daha iyi. Fakat hala yetersiz. Bu yüzden kaynak kitaplar şarkı ve derlemelerimde en büyük yardımcılarım.”

Müzik dersine yönelik yardımcı kaynak kitaplarını kullanmayan 3 öğretmen haricinde, bütün öğretmenlerin kaynak kitapları derslerinde aktif bir şekilde kullandıkları, bu

kitapların dersin seyrini olumlu etkilediği ve öğrenciler üzerinde güdülünme sağladığı, ilgi ve isteklerinde artış olduğu öğretmen görüşleri doğrultusunda belirlenmiştir.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

“2017 Müzik Öğretim Programı temel yaklaşımının müzik derslerinin işlenişine etkileri nelerdir?” alt problemine yönelik sorulara cevap aranmıştır.

Bu bölümde öğretmenlere, 2017 yılında uygulamaya konulan programın önceki programa göre, müzik dersinin işlenişinde ve öğrenci üzerindeki etkisinde farklılık yaratıp yaratmadığı, programın uygulanma aşamasında destekleyici ve engelleyici etkenlerinin olup olmadığı, öğretmenlerin derslerini bu öğretim programının içeriğine göre düzenleyip düzenlemedikleri, öğrencilerin hazırbulunuşluğuna uygunluğu, programın içerisinde yer alan öğrenme alanlarının hedeflenen düzeyde amacına ulaşp ulaşmadığı, öğretmenlerin öğrenci değerlendirmesi aşamasında müzik öğretim programında yer alan ölçme-değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanıp kullanmadıklarına ilişkin sorular sorulmuştur.

4.5.1. Müzik Dersi Öğretim Programının Ders İşlenişi ve Öğrenci Üzerindeki Etkisi

Ö1: “2017 yılında uygulamaya konulan programın önceki programa göre önemli bir farklılık yarattığını düşünmüyorum. Programın düzenlenmiş olması öğrenci hazırbulunuşluğunda olumlu bir fark yaratmadı.”

Ö2: “Yeni programı incelediğimde bir önceki program ile arasında pek fark göremedim. Bir önceki programda uygulamalı etkinlikler daha ağırlıklıyken bu programda daha çok müzik türlerinin tanıtıldığı teorik bilgilere yer verilmiş. Genellikle içindeki şarkıları ben seslendiriyorum, öğrencilerim eşlik edemiyor.

Ö3: “Önceki yıllarda uygulanan programlarla büyük bir farklılık görmedim.”

Ö4: “Bence çok fazla bir farklılığı yok. Daha çok ders defterine kazanımı yazmaya yönelik uygulayabiliyorum. Bunun yerine daha fazla şarkı öğretimi yapmayı tercih ediyorum.”

Ö5: “Programı incelediğimde önceki programa göre önemli bir farklılık gözlemlemedim.”

Ö6: “Öğrencilere istenilen düzeyde programda bulunan kazanımları uygulayamıyor oluşum öğrenci üzerinde bir etki yaratmadı bununla bağlantılı olarak programı incelediğimde önceki programa göre önemli bir farklılık gözlemlemedim.”

Ö7: “Hayır olmadı. Yeni program önemli bir farklılık yaratmadı.”

Ö8: “Açıkçası programı pek fazla hayata geçirdiğim söylenemez. Bu yüzden bir kıyaslama da yapamıyorum. Çocukların eksikliklerini göze alarak ders planımı kendi izlediğim programa göre hazırlıyorum. Daha çok öğrenci eksikliklerini kapatmaya yönelik oluyor planlarım.”

Ö9: “Bence önemli bir farklılık yaratmadı. Yapılan yeni program ve eski program arasında çok farklılık olduğunu düşünmüyorum. Çünkü uygulanabilirliği yine çok düşük bir önceki program gibi.”

Ö10: “Bence yaratmadı. Çünkü öğretmenler harfi harfine bu programı uygulamıyor. Uygulanmama sebebi ise programda bulunan aksaklıklar ve programın bazı bölümlerinin öğrencinin seviyesine uygun olmamasıdır.”

Ö11: “Eski müzik öğretim programlarını incelediğimde birbirini takip eder nitelikte olduklarını gördüm. Bu yüzden önemli bir farklılık yok. Uygulamaya konulan her yeni müfredatta konuları yetiştirme sıkıntısı mutlaka yaşıyoruz.”

Ö12: “Bence önemli bir farklılık yok. Öğrencilerin seviyesi her programda göz ardı ediliyor.”

Ö13: “Hayır fark yarattığını düşünmüyorum.”

Ö14:“Pek fark yok gibi. Programın içeriğine göre düzenlemeye çalışsam da öğrenciye ulaşamadığımı görünce başa dönüp onların ihtiyacına göre düzenliyorum.”

Ö15:“Fark gözlemlemedim.”

Ö16:“Programı inceledim. Teorik bilgiler ağırlıkta. Öğrenciler sıkılabiliyor. Onun dışında önemli bir farklılık yok.”

Ö17:“Önceki ve şimdiki programlar az çok birbirine paralel nitelikte.”

4.5.2. Müzik Dersi Öğretim Programının Uygulanmasındaki Destekleyici ve Engelleyici Yönler

Ö1: “Destekleyici açıdan baktığımızda daha öncesinde kendi planlamalarımız doğrultusunda uyguladığımız ders akışı artık programda da yer aldığı için daha rahat uygulamaya koyabiliyoruz. Engelleyici tarafı, verilmek istenen kazanımların çok fazla olması ve buna yetecek ders saatimin olmaması.”

Ö2:“Engelleyici olarak haftalık ders saatinin yetersiz olması ve programdaki hedef kazanımların öğrenci gelişim seviyesine uygun olmaması.”

Ö3: “Öğretmenler öğretim programlarının içindeki uygulamaları veya ders planlarını öğretmenlik yaptıkları yere göre şekillendirmeliler. Burada bir engelleyicilik var. Batıdaki bir öğrenci ile doğudaki bir öğrenci aynı değil ve olanaklar farklı. Programın destekleyici yönü bizim kendi birikimlerimizi kullanabiliyor olmamız ve yararlandığımız yardımcı kitaplar.”

Ö4: “Programı kazandırmamda gereken malzemelerin okulda bulunmaması, müzik dersinin değersiz görünmesi engelleyici yönleri arasında. Destekleyici yönü ise benim öğrencilere verdiğim müzik dersi.”

Ö5: “Hedeflenen kazanımları sağlamam için ders saatinin yetersizliği en büyük engelleyici etken. Düzenli seyreden bir programın olması ise destekleyici bir etken diyebilirim.”

Ö6: “Kendi içinde uygun ve düzenli bir sıra izliyor olması yıllık planının ders planına uyarlanması yönünde destekleyici niteliktedir. Fakat gerek öğrencinin hazırbulunuşluğu gerekse ilgi istek ve tutumu yönünde engelleyici niteliktedir.”

Ö7: “Programın içindeki konuların birbirine bağlantılı oluşu ve kolaydan zora doğru bir düzende hazırlanmış olması dersleri destekliyor. Milli Eğitimin kitabında yer alan şarkıların yetersizliği ve uygulanabilir, öğrenciler tarafından seslendirilebilir şarkıların azlığı engelleyici niteliklerden.

Ö8: “Programa uyulmasında en büyük engelimiz ders saatlerinin yetersiz olması.”

Ö9: “Programın, Türkiye’nin dört bir yanındaki okullarda aynı derecede hayata geçirilebilir olması imkansız. Buradaki öğrenciler birçok yönden olumsuzluklarla bir arada ailelerinin de gücünün yettiğinde öğrenimini sürdürmeye çalışıyor. Hal böyle olunca fırsat ve imkan eşitliği sağlanamıyor. Bu durum programı uygulamada engelleyici bir etken.”

Ö10: “Engelleyici etkenlerden biri, müzik yazılımlarının öğrencilere kullandırılmamasıdır. Bunun nedeni ise, okullardaki bilgisayarların müzik dersi esnasında idare tarafından tahsis edilmemesi ve ayrıca bu bilgisayarlarda gerekli müzik yazılımlarının bulunmamasıdır. Ayrıca bazı okullarda bilgisayar laboratuvarları bulunmamaktadır. Ders kitabında bulunan etkinlik sayısı yeterli değildir. Şarkı ve marşlar da yeterli değildir.”

Ö11: “Ders saatimin yeterli olmaması en büyük engelleyici etken. Öğrencilerin dikkatini derse toplayıp yoklamamı alana kadar dersimin yarısı bitmiş oluyor.”

Ö12: “Kazandırmak istediğimiz davranışların resmi bir şekilde yazılı belge olarak elimizde bulunması dersi yürütmede destekleyici. Uygulanabilirliğin bu kısıtlı zamana sığdırılabilmesinin gerçekçi olmaması engelleyici.”

Ö13: “Fiziki koşullar ve eksik materyaller programın uygulanmasını engelliyor.”

Ö14: “Hazırbulunuşluğa uygun olmayışı engelleyici.”

Ö15: “Vaktim yetmiyor. Ders saatim yetersiz.”

Ö16: “Teorik bilgilerin ağırlıkta olması bir bakıma engelleyici. O yaş grubundaki öğrencinin dikkatini uzun süre toplamak güçleşiyor. Onları sürece dahil ettiğimde daha iyi sonuçlar alıyorum.”

Ö17: “Mesleği ve öğrencilerin yapısını deneyimledikçe program ve içindeki hedef davranışları aktarabilmek konusunda destekleyici yönleri fark ettim. Zaman yönetiminde şimdi daha iyiyim. Yine de ders saatimin 40 dakikayla sınırlı olması büyük engel.”

4.5.3. Müzik Dersi Öğretim Programı İçeriği ve Öğrenci Hazırbulunuşluğu

Ö1: “Öğrencilerin hazırbulunuşluğunu göz önüne alarak derslerimi öğretim programının içeriğine göre düzenlemeye çalışıyorum.”

Ö2: “Kendi uyguladığım plana göre öğrencilerin hazırbulunuşluklarına uygun bir şekilde hazırlık yaptığımda dersten verim alabiliyorum. Her bir kademe öğrenci seviyesine göre çok daha farklı etkinlikler yapabiliyorum.”

Ö3: “Dersi öğrenme bakımından tam tamına hazırbulunuşluklarına uygun olduğunu düşünmüyorum.”

Ö4: “Hazırbulunuşluk konusunda bir önceki kademedeki eksik gelen öğrenciyi istenilen düzeye ulaştırmaya çalışıyorum. Ortaokulun son sınıfında hala nota bilmeyen öğrencilerim oluyor.”

Ö5: “Uygulanması gereken müzik öğretim programı içeriğinin ortaokul öğrencilerinin yaşlarına ve hazırbulunuşluklarına uygun olmadığını düşünüyorum. Çünkü derslerde birçok öğrenme zorluğuyla karşılaşıyorum.”

Ö6: “Ortaokul öğrencilerinin yaşları göz önüne alındığında öğretim programının içeriğinin öğrenci seviyelerine uygunluğunun göz önünde bulundurulmadığı kanısındayım.”

Ö7: “Ortaokul öğrencilerinin seviyelerine ve bilgi birikimlerine uygun olmadığını düşünüyorum.”

Ö8: “Ben ilk görev yerime geldiğimde 8. Sınıf öğrencilerimin hazırbulunuşluk konusunda çok yetersiz olduğunu gözlemledim. Programa uyabilmem için öncelikle 5. 6. 7. sınıflarda verilmiş olan kazanımların yeterince öğrencilere ulaşmamış olduğunu fark ettim. Dolayısıyla programa uymak yerine eksiklerini tamamlamaya çalıştım. Ortaokul müzik eğitimine birlikte başladığım öğrencilerimle programa genel olarak uyamasam da kazandırılması gereken temel kazanımları kazandırabildiğimi düşünüyorum.”

Ö9: “Bu öğrenciden öğrenciye değişebilecek bir durumdur. Eğitimde çoklu zeka dediğimiz bir kavram var. Bu kavram birbirinden farklı çocukların birbirinden farklı zeka türlerine sahip olduğunu gösterir. Mesela bir çocuğun kinestetik zekası daha güçlüyken diğer çocuğun mantıksal zekası daha güçlü olabilir. Ritmik zekası güçlü olan bir çocuk eğitim programında olan kazanımları rahat bir şekilde kazanabilirken, ritmik zekası zayıf olan bir çocuk bu programdaki kazanımları kazanmakta zorlanabilir veya kazanamaz. Bu da çocuğun hazırbulunuşluğunu etkiler. Bu yüzden program içeriği çocukların hazırbulunuşluğuna uygundur diyemeyiz.”

Ö10: “Uygun değil. İçeriğe uymuyorum.”

Ö11: “Öğrencilerin bilgi seviyesi çok düşük. Öğretim programındaki kazanımlar gayet güzel. Fakat görev yaptığım bölgenin çevre şartlarını göz önünde bulundurduğumuzda programı uygulamanın mümkün olmadığını derslerimde görüyorum.”

Ö12: “Çoğu öğrenci müzikle okul çağında buluşuyor. Hazırbulunuşluklarının olmadığı kanaatindeyim.”

Ö13: “Hazırbulunuşlukta 3 şey önemlidir. İlgi, istek ve ön bilgi. İlgi ve istekleri olsa da 1. kademedен eksik bilgilerle geldikleri için hazırbulunuşluklarını yeterli bulmuyorum. Bu yüzden 5. sınıf programının daha basite indirgenmesi gerektiğini düşünüyorum.”

Ö14: “İçeriğe uymaya çalıştığımda bir sonuç alamıyorum. Öğrenci seviyelerini göz önünde bulundurmak daha işlevsel.”

Ö15: “Program içeriğine uymaya çalışıyorum. Ama bu durum kademe kademe değişiyor. Kazanımları verebildiğim öğrenciler de var veremediğim öğrenciler de.”

Ö16: “İçeriğe uyamıyorum. Eksik bilgileri tamamlıyorum.”

Ö17: “Mesleğe ilk başladığım yıllarda beklentim çok daha yükseklerdeydi. Öğrenciler istenen düzeye ulaşamadığında büyük bir hata yaptığımı düşünüyordum. Daha sonrasında öğrencilerin seviyesine inebilmeyi öğrendim. Kazanımları bu doğrultuda sınıf düzeylerine göre planlayıp, belirledim. Programın içeriğine kendi koşullarımız doğrultusunda kısmen uyuyorum.”

4.5.4. Müzik Dersi Öğretim Programının İçerisindeki Öğrenme Alanları

Ö1: “Öncelikle öğrencinin o yaş grubunda iyi bir müzisyen olmasını değil, belirli düzeyde bir müzik kültürüne erişmesini amaçlıyorum. İleriki yaşantılarında sağlıklı bireyler olarak yaşamlarını sürdürebilmeleri için bunun gerekli olduğunu düşünüyorum.”

Ö2: “Öğrenme alanları göz önüne alındığında öğrencilerden istediğim verimi alamıyorum. Yine de dinleme, söyleme ve çalma öğrenme alanlarında istediğim verimi alırsam da öğrencileri belirli bir seviyeye ulaştırabildiğimi düşünüyorum.”

Ö3: “Dinleme söylemede sınıfta bir birlik yakalamak konusunda zorluklar yaşıyorum. Öğrenciler daha öncesinde böyle bir deneyime sahip olmadıkları için söyleme konusunda sıkıntılar çekiyor. Müziksel algı ve bilgilenmede dersi oyunlarla eğlenceli hale getirerek bilginin kalıcılığını sağlamaya çalışıyorum. Müziksel yaratıcılıkta da doğaçlama etkinliklerle orff çalgılarından yararlanıyorum. Müzik kültüründe ise aktarmak istediğim

bilgiyi tam tersini vererek hemen ardından istenileni verdiğimde tamamen olmasa da bir öğrenme gerçekleşiyor.”

Ö4: “Bu öğrenme alanlarından dinleme söyleme kısmını daha rahat aktarabildiğimi söyleyebilirim. Gösterip yaptırma tekniği ile şarkıları dinleterek, çalarak ve söyleyerek öğretimi gerçekleştiriyorum.”

Ö5: “Program içerisindeki öğrenme alanlarını öğrencilerin seviyelerini göz önüne alarak ders kitabı ve yardımcı kitaplardaki bilgi ve etkinlikleri harmanlıyorum. Teorik ve uygulama yönünden eğlenceli, ilgi çekici bir hale getirerek hedeflenen düzeye ulaşmaya çalışıyorum.”

Ö6: “Müzik Öğretim Programında yer alan öğrenme alanlarını ve kazanımları sadece bu programla öğrenciye hedeflenen düzeyde aktarmak pek mümkün değil. Bu kazanımları çeşitli materyallerle desteklemek gerekmektedir. Örneğin kaynak kitaplar, orff çalgıları ve bazı teknolojik materyaller (akıllı tahta, cd çalar, ses sistemi vb.), ve bunların yanı sıra gerçek bir öğrenme alanı sağlanabilecek bir müzik sınıfı bu hedef ve hedef davranışlarının istenen düzeyde amacına ulaşmasında büyük bir etken. Bu materyallerin eksikliği dinleme söyleme, müziksel algı ve bilgilenme, müziksel yaratıcılık ve müzik kültürü öğrenme alanlarıyla ilgili davranışların kazandırılmasında istenilen düzeyde amacına ulaşmamakta. Bu kazanımlar ancak görsel, işitsel, psikomotor ve bilişsel bilgi aktarımı yapılarak gerçekleştirilebilir.”

Ö7: “Birebir kazandırmak bu şartlarda neredeyse imkansız. Eksiklerimiz çok fazla. Beklentilerimiz çok yükseklerde ama bir o kadar ihtiyaç duyduğumuz ortama sahip değiliz. Okulun fiziksel şartları yapmak istediğim çoğu şeyi engelliyor. Kendi imkanlarım doğrultusunda dersi çeşitli araç gereç ve materyallerle, elimde bulunan teknolojik sistemlerle desteklemeye çalışıyorum.”

Ö8: “Hedeflenen düzeye ulaşmak için ders saatlerimizin en azından 2 saate çıkması gerektiğini düşünüyorum. Bahsi geçen hedef kazanımları elbette gerçekleştiriyoruz ama

daha verimli olması için biraz daha zamana ihtiyacımızın olduğunu düşünüyorum. Bazen değerlendirme kısmına zamanımız yetemeyebiliyor.

Ö9: “Öğrenme alanları yeterince kazandırılmıyor. Bütün kazanımlara vaktim yetmiyor. Konuları yetiştirmek zorlaşıyor. Ben de konu yetiştirmeye çalışmıyorum. Uygulamaya yönelik olduğu için daha çok dinleme-söyleme kısmındaki kazanımları vermeye çalışıyorum.”

Ö10: “Öğrenme alanları dersi olumsuz etkileyen etmenlerden dolayı hedeflenen ve beklenen düzeyde amacına ulaşmıyor.

Ö11: “Elimden geldiğince bu alanları öğrencilere aktarmaya çalışıyorum. Ama beklentilerimizi karşılamıyor.”

Ö12: “Uygulamaya koymaya çalışsam da bana verilen vakitte aktarılan bilgiler yüzeysel kalıyor.”

Ö13: “Desteklendiği sürece ulaşabilir. Örneğin dinleme söylemede işitsel öğelere ve sonrasında çocuğu sürece aktif katan etkinliklere yer verildiğinde amaca ulaşacağını düşünüyorum.”

Ö14: “Ulaştırabildiğim alanlar var. Ama daha fazla süreye ihtiyaç duyuyorum.”

Ö15: “Bu alanlar içinde dinleme ve söylemeye ancak vaktim yetiyor. En belirgin şekliyle temel becerileri kazandırmaya çalışıyorum. Öğrencinin müziksel duyumunun gelişmesi yönünde çalışmalara ağırlık veriyorum.

Ö16: “Öğrenme alanlarına ilişkin temel kazanımları, öğrenme-öğretme sürecinde düzenleyerek yaşantılar aracılığıyla öğrencilerden beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerleri öğrencilerin gelişim düzeylerini göz önünde bulundurularak bütün sınıf düzeylerine ayrı ayrı sunuyorum. Bu kazanımları, birbirini izler bir şekilde sıraya koymaya özen gösteriyorum. Sınıfların düzeylerine göre öğrenme alanlarını öğrenme sürecine kendi belirlediğim doğrultuda dahil ediyorum.”

Ö17: “Öğrenme alanlarında müziksel algıya büyük önem gösteriyorum. Öğrencide bir birikim oluşturmak için onlara dünyada müzikle ilgili yapılan çalışmaları bol bol sunmaya, onları haberdar etmeye çalışıyorum. Böylelikle bakış açıları değişiyor. Farklı kültürleri tanıtarak zihinlerinde analiz etmelerine fırsat tanıyorum. Her dersimde mutlaka bir şarkı öğretimi gerçekleştiriyorum. Bu müziksel duyularının gelişmesine büyük ölçüde katkı sağlıyor.”

4.5.5. Öğretmenlerin Ölçme Değerlendirme Araç ve Yöntemlerini Kullanma Durumları

Ö1: “Öğrenci değerlendirmesinde mutlaka bir dereceli puanlama anahtarı kullanıyorum.”

Ö2: “Benim kendi hazırladığım bir çizelge var. Genellikle uygulamalı sınav yapıyorum.”

Ö3: “Kendi ölçeğimi kendim hazırlıyorum. Çünkü çok fazla bilgi birikimi olamayınca o kadar geniş, detaylı bir ölçek kullanamıyorum. Çok fazla not odaklı olmadan değerlendirmemi yapıyorum.”

Ö4: “Evet kullanıyorum.”

Ö5: “Kısmen kullanıyorum diyebilirim.”

Ö6: “Evet değerlendirebileceğim düzeydeki öğrenciler için kısmen kullanıyorum.”

Ö7: “Çoğu zaman ölçek kullanmaya çalışıyorum. Fakat derecelendirme ve not konusunda idare tarafından zaman zaman uyarılabilirim. Bu yüzden de ölçeğin pek ayırt ediciliği olmuyor.”

Ö8: “Hayır kullanmıyorum kendi oluşturduğum ölçeklerden yararlanıyorum.”

Ö9: “Evet genelde bir ölçek kullanıyorum. Dinlettiğim ve söyledtiğim şarkılardan sınav yapıyorum.”

Ö10: “Evet değerlendirme sorularımı testin geçerliliği ve güvenilirliğini gözeterek hazırlıyorum. Değerlendirmelerimi de yine aynı şekilde puanlama güvenilirliğine ilişkin esasları dikkate alarak yapıyorum.”

Ö11: “Kendi düzenlediğim ölçeği kullanıyorum. Aynı kademedeki öğrencilerim kendi içinde çok farklılık gösterebiliyor. Bu yüzden şubeden şubeye değerlendirme biçimimi değiştirebiliyorum. Örneğin; 6-A sınıfında bir şarkıyı hem çaldırıp hem söyletebilirken 6-C sınıfında şarkıyı sadece ben seslendiriyorum.”

Ö12: “Hayır kullanmıyorum.”

Ö13: “Evet kullanıyorum. Aksi takdirde öğrencilerin kafasında aldıkları notlarla ilgili soru işareti oluşuyor.”

Ö14: “Evet kullanıyorum. Öğrettiğim şarkıları söyleyebilene söyletip, çalabilene çaldırarak ölçeğe göre dereceli puanlıyorum.”

Ö15: “Kullanmıyorum. Çoğu zaman değerlendirmeye vakit kalmıyor.”

Ö16: “Sınıf düzeyine göre hazırlamış olduğum ölçekler var. Değerlendirme yaparken bu ölçekleri kullanıyorum.”

Ö17: “Evet kullanıyorum.”

Bulgular sonucunda öğretmenler 2017 yılında uygulamaya konulan Müzik Öğretim Programının bir önceki yıllara göre önemli bir farklılık yaratmadığını belirtmişlerdir. Öğretmenler programın destekleyici yönü olarak belli bir sıra izlemesi, yıllık planda yer alan kazanımların yazılı bir belge halinde ellerinde bulunması ve bu sayede ders planına uyarlanabilir olmasını belirttikleri görülmektedir. Programın istenilen düzeyde uygulanması bakımından engelleyici yönleri ise, ders saatlerinin yetersiz olması, okul çevresi, fırsat ve imkanların kısıtlı olması, ders araç-gereçlerinin yetersizliği gibi çeşitli etmenler öğretmen görüşleri doğrultusunda saptanmıştır. Katılımcı öğretmenler program içeriğinin öğrenci hazırbulunuşluğuna uygun olmadığını belirtmişlerdir. Müzik dersi

öğretim programı içeriğindeki öğrenme alanlarının tümünün uygulamaya konulmadığı ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun derslerinde değerlendirmeye yer verdikleri, değerlendirme yaparken genellikle kendi ölçeklerini oluşturdukları görülmüştür.

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

“Öğretmen görüşlerine göre 2017 Müzik Öğretim Programının uygulanmasında ortaokul müzik dersi için uygun görülmüş haftalık ders saati yeterli midir?” alt problemine yönelik sorulara cevap aranmıştır.

Bu bölümde öğretmenlere, haftalık ders saati süreleri, bu sürenin yeterli olup olmadığı, okullarında bulunan ders araç-gereçlerinin programın uygulanması için yeterli olup olmadığı, hangi araç-gereçlere sahip oldukları, hangi araç-gereçlere ihtiyaç duydukları, ders süresi içinde ek etkinliklere yer verebilme durumları ve bu etkinlikleri neleri göz önüne alarak planladıklarına dair sorular sorulmuştur.

4.6.1. Haftalık Ders Saati Süreleri ve Yeterlilikleri

Katılımcı öğretmenlerinin tümünün haftada 1 ders saati (40 dakika) müzik dersleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin hiçbiri bu süreyi yeterli görmemektedir.

4.6.2. Ders Araç Gereçlerinin Yeterlilikleri ve Kullanılma Durumları

Ö1: “Okulumda müzik dersine dair hiçbir araç-gereç yok. Kendi araç-gereçlerimi kullanıyorum. Kendi çalabildiğim enstrümanlarla dersimi yürütüyorum. Ritim çalgıları edindim daha çok onları kullanıyorum. Tabiki daha fazla enstrümana ihtiyaç duyuyorum. Fakat okulumda ve idaremdede böyle bir gayret yok. Olacağını da düşünmüyorum.”

Ö2: “Benim okulumda piyano var. Elimden geldiğince öğrencilere şarkı söyletirken veya blok flüt çaldırırken piyanoyu kullanmaya çalışıyorum. Piyano eşliğiyle öğrenciler daha iyi

kavıyorlar. Piyano eşlik ettiği zaman şarkıyı daha güzel söyleyebiliyorlar. Çünkü onların kulağını destekleyen bir enstrüman. Piyano dışında okulumda orff çalgıları da mevcut. Ritim duyguları gelişsin diye bu çalgıları da derslerimde sık sık kullanıyorum. Özellikle 8. sınıflarımda.”

Ö3: “Maalesef yeteri kadar elimizde araç-gereç bulunmuyor. Ben kendi laptopumu ve hoparlörümü kullanıyorum. Telefonuma internetten konuyla ilgili örnek varsa yüklüyorum. Bu örnekleri hoparlör kullanarak dinletiyorum. Fotokopi çıktısı götürüyorum. Enstrüman tanıtımı için bu çalgıları panoya asıyorum. Görsel olarak elimden geldiğince desteklemeye çalışıyorum. Ama maalesef bütün enstrümanların kendisini gösteremiyorum. Sadece elimde olanları gösterebiliyorum.”

Ö4: “Araç-gereçler yeterli değil. Çünkü hiçbir malzemem yok. Müzik sınıfı, piyano, gitar gibi temel gereçlere ihtiyaç duyuyorum.”

Ö5: “Araç-gereçlere sahip değilim. Akıllı tahta, ritim ve orff çalgıları, müzik sınıfı, cd çalar, ses sistemi gibi materyallere ihtiyaç duyuyorum.”

Ö6: “Kendi imkanlarım dahilinde edindiğim araç-gereçleri derslerimde kullanıyorum. Küçük bir hoparlörüm var. Şarkıları onunla dinletiyorum. Öğrencilerimle kendi araç-gereçlerimizi elimizdeki malzemelerle kendimiz yapıyoruz. Ritim çalgılarına ihtiyaç duyuyorum. Okulumda yok. Biz de pirinçlerle, fasulyelerle ritim tutabileceğimiz marakaslar yapıyoruz.”

Ö7: “Kendi enstrümanım dışında başka materyalim yok. Ağırlıklı olarak kemanımı kullanıyorum. Müzik sınıfına, akıllı tahtaya, org veya piyanoya ihtiyaç duyuyorum.”

Ö8: “Evet okulumuzda müzik sınıfımız var, gerekli araç-gereç de var. Yeterli düzeyde diyemem. Orff çalgılarımız ve daha iyi bir ses sistemimizin olmasını isterdim ama mevcut durumumuz da kötü değil.”

Ö9: “Hayır yeterli olmuyor. Ders araç-gereçleri içerisinde mesela enstrüman eksikliği yaşıyorum. Dizekli tahta eksikliği yaşıyorum.”

Ö10: “Kısmen yeterli oluyor. Okulumda bulunan algıları müzik dersinde kullanıyorum. Ayrıca müzik sınıfı var. Ancak bilgisayar laboratuvarını kullanamıyorum. İdarenin desteklememesi, müzik dersi varken orada bilişim dersinin yapılıyor olması ve bilgisayarlarda müzik nota programlarının bulunmaması gibi sebeplerden dolayı, müfredatta bulunan teknoloji konusunu işleyemiyorum.”

Ö11: “Programdaki kazanım sayısı çok fazla ve o kazanımları dikkate aldığımızda birçok materyale ihtiyaç duyuyoruz. Zaten programda da her kazanıma göre bu materyallerden bahsedilmiş. Etkinlikleri programa göre düzenleyecek olursam çok daha fazla materyale ihtiyaç duyarım. Bunların hiçbiri ne okulumda ne de bende mevcut. Öncelikle ğretimi gerekleştirebileceğim bir müzik sınıfına ihtiyaç duyuyorum.”

Ö12: “ Hayır yeterli olmuyor. Akıllı tahtaya ve enstrümanlara ihtiyaç duyuyorum.”

Ö13: “Okulumda piyano mevcut. Fakat piyanoyu koyabileceğim bir müzik sınıfı yok. Bu yüzden piyano okul müdürümüzün odasında duruyor ve çalışmalarımızı burada yapıyoruz. Müzik sınıfı dışında dizekli tahta, ritim algıları ve enstrümanlara ihtiyaç duyuyorum.

Ö14:“Birçok yönden materyale ihtiyaç duyuyorum. Aktarmak istediğim çok Şey var. ğrenme sürecine katmak istediğim etkinlikler için hem ders saatim hem de imkanlarım kısıtlı. Öncelikle bir müzik sınıfı, dinleme yaptırabileceğim bir ses sistemi, dizekli tahta, enstrüman olarak da öncelikle piyano ve bağlamaya ihtiyaç duyuyorum. Öğrencilerim için de blok flte ihtiyaç duyuyorum. Her öğrencim kendi imkanlarıyla bir blok flüt edinmiyor.”

Ö15: “Kendi imkanlarımla bir org edindim. Her sınıf düzeyinde derslerimi büyük oranda bu orgla işliyorum. Fakat bir müzik sınıfımız ve okulumuzda sınıf oluşturabileceğimiz bir ortam olmadığı için her teneffüs orgu ve derslerimde kullandığım diğer materyallerimi sınıftan sınıfa taşımak zorunda kalıyorum. Bu yüzden öncelikle materyallerimi bir sınıfta toplayabileceğim müzik sınıfının olmasını isterdim.”

Ö16: “Okulumun imkanları çok kısıtlı. Okulumda müzik dersiyle ilgili herhangi bir materyal bulunmuyor. Özellikle eşlik çalgılarına ihtiyaç duyuyorum. Öğrenciler söyleyecekleri şarkıları eşlikle dinlediklerinde çok daha hızlı adapte oluyorlar. Enstrümanlarım olmadığı için cep telefonumdan dinletme yapıyorum.”

Ö17: Hayır okulumda araç-gereç mevcut değil. Gitar, piyano ve orff yaklaşımı ile ilgili ritim çalgılarına ihtiyaç duyuyorum.”

4.6.3. Öğretmenlerin Ek Etkinliklere Yer Verebilme Durumları

Ö1: “Ek etkinliklere olabildiğince yer vermeye çalışıyorum. Örneğin sesin oluşumunu anlatırken fen bilimleri deneylerine de yer verebiliyorum. Mesela bir balon deneyi ya da lastikle ses titreşimini oluşturacak deneylere yer veriyorum. Böylelikle dersimi disiplinlerarası yöntemleri göz önüne alarak düzenliyorum.”

Ö2: “Müzik dersi öğrencilerin nefes alabildiği bir süreç. Bu yüzden olabildiğince onların ilgisini çekebilecek etkinliklere yer vermeye çalışıyorum. Mesela iki şarkı dinletip seçimi onlara bırakıyorum. Hangisini öğrenmek istediklerini sorup onları istekleri doğrultusunda öğretim yapıyorum. Daha çok sevdiklerini daha çabuk öğreniyorlar çünkü. Öğrenci dersi ve öğretmeni ne kadar çok severse o kadar verimli oluyor öğrenme. Olabildiğince eğlenceli hale getirmeye çalışıyorum.”

Ö3: “Ek etkinlik yaptırıyorum. Çünkü vaktim kalmıyor.”

Ö4: “Elimden geldiğince ek etkinlik yapmaya çalışıyorum. Ama araç-gereç ve ders süresi azlığından dolayı yeterli olmuyor.”

Ö5: “Ek etkinlikler yapıyorum. Öğrenci seviyeleri, okulun fiziksel koşulları, okul idaresi, ailelerin ekonomik düzeyleri, sınıf iklimini göz önünde bulundurarak planlıyorum.”

Ö6: “Ek etkinliklere pek vaktim yetmiyor. Yine de yer vermeye çalışıyorum. Bilgisayardan insan sesleri dinletiyorum. Bu, öğrencilerin dikkatini çok fazla çekiyor.

Erkek öğrencilerim erkek solistleri dinlediklerinde derse daha istekli katılıyorlar. Etkinlikleri öğrencinin seviyesine ve ulaşabildiğim materyallere göre düzenliyorum.”

Ö7: “Evet yaptırıyorum. Öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda planlıyorum.”

Ö8: “Kısmen ek etkinlik yaptırıyorum. Vakit kaldıkça ya da dersin başında öğrencilerin güdülenmeleri için kendim bir enstrümanla parçaya eşlik ediyorum. Öğrencilerin kendi aralarında yardımlaşmalarını sağlayabilmek için seçtiğim bazı konuları onlara anlattırıp bir öğretmen gibi dersi işlettiriyorum. Böylelikle akran öğretimi yoluyla öğrencileri güdülüyorum.”

Ö9: “Ek etkinlikler yapıyorum. Bu etkinlikleri öncelikle çocukların gelişim düzeylerini, hazırbulunuşluklarını, ilgi ve isteklerini göz önünde bulundurarak planlıyorum.”

Ö10: “Evet. Öğrencilerin niteliklerini, bilgi düzeylerini ve onların beğeni düzeylerini dikkate alarak etkinlikler yapıyorum.”

Ö11: “Ek etkinlikler yaptıramıyorum. Bir şarkıyı öğretene kadar 40 dakika dolmuş oluyor.”

Ö12: “Yapmıyorum. Çünkü ek etkinlik yapacak sürem kalmıyor.”

Ö13: “Evet yapıyorum. Etkinlikleri çocukların seviyelerini, ilgilerini, yaşlarını ve vereceğim kazanım için uygunluğunu göz önüne alarak planlıyorum.”

Ö14: “Ek etkinlik yaptırabilmek için ders saatim yeterli olmuyor. Bu yüzden ders dışı etkinlik (egzersiz) yönetmeliği çerçevesinde öğrencilerime ek derslerle farklı etkinlikler yaptırabiliyorum. Bu etkinlikler daha çok belirli gün ve haftalara yönelik oluyor.”

Ö15: “Ortaokul öğrencilerinden oluşan bir okul korusu kurdum. Koro çalışmalarıyla ek etkinlikler yaptırmaya çalışıyorum. Her öğrenciyi bir şekilde aktif olarak bu çalışmalara dahil etmeye çalışıyorum. Ritim tutabilen ritim tutuyor. Enstrüman çalabilen enstrüman çalıyor. Şarkı söylemekten keyif alan şarkı söyleyerek sürece dahil oluyor.”

Ö16: “Ek etkinlik olarak 8. sınıflara kendi ezgilerini kendilerinin oluşturmalarını istiyorum. Sözü ve müziği kendilerine ait olan ezgiler oluşturmaya çalışıyorlar. Sınıftaki diğer öğrencilerden de jüri üyeleri seçiyoruz. Herkes aktif olarak derse katılıyor. Ortaya çok eğlenceli melodiler çıkabiliyor.”

Ö17: “Evet ek etkinliklere yer veriyorum. Öğrencinin sınıf düzeyi ve hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olarak etkinlikleri planlıyorum. 5. ve 6. sınıflarımla “Kim Milyoner Olmak İster?” oyunu oynuyoruz. Bu oyunda notalar, süre değerleri, vuruş ve ölçülerle ilgili soruları cevaplıyorlar.”

Bulgular sonucunda bütün katılımcı öğretmenler haftalık ders saatinin, öğretimin gerçekleştirilmesi için yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ders araç-gereçlerine ihtiyaç duyduğu, bu ihtiyacı ise genel olarak kendi imkanlarıyla sağlamaya çalıştıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin ders saatine sığdırabildikçe ek etkinliklere yer verildiği görülmüştür.

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Sorulan Görüşme Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

“Müzik öğretmenlerinin, müzik dersine yönelik görüş, düşünce ve önerileri nelerdir?” alt problemine yönelik sorulara cevap aranmıştır.

Bu bölümde müzik öğretmenlerine yardımcı kitap kullanımı, program ve uygulamaya yönelik düşünceleri sorulmuş, öğrenci hazır bulunuşluğu göz önüne alındığında müzik öğretim programının nasıl düzenlenmesi gerektiği, müzik dersi işlenişinde ne gibi sorunlarla karşılaştıkları ve bu karşılaştıkları sorunlara nasıl çözümler getirmeye çalıştıkları, müzik dersinin öğrenci gelişimine yönelik etkilerine dair düşünceleri ve görüşme yapılan öğretmenlerin müzik dersinin daha istendik davranış değişikliği yaratması ve verimli geçmesi yönünde diğer müzik öğretmenlerine önerileri sorulmuştur.

Ö1: “Program düzenlenirken uzmanlar her bölgeyi ayrı ayrı incelemeli ve daha ortalama, ayakları yere basan her bölgede uygulanabilecek düzeyde programları sunmalı. Aile ve çocuklar müzik dersini pek fazla ciddiye almıyor. Güzel sanatlar lisesine öğrenci hazırlamak istediğimde gereksiz olduğuna dair ailelerden büyük tepkiler alabiliyorum. Önyargılı aileleri olabildiğince ikna etmeye çalışıyorum. Öğrencimi daha istekli hale getirerek çözüm üretmeye çalışıyorum.”

Ö2: “Müzik öğretmenlerinin bahanelere sığınmamaları gerektiğini düşünüyorum. Sürekli eleştiriyor olsak da kendi deneyimlerimizi de işin içine katarak elimizdeki imkanlar dahilinde elimizden geleni öğrenci için yapmalıyız. Geleneksellikten çıkıp kendimizi geliştirmekle işe başlamalıyız.”

Ö3: “5. Sınıf programında daha eğlenceli etkinliklere yer verilmeli. Bana göre eğitimin 3 ayağı vardır: Öğretmen, öğrenci, veli. Biz her zaman bir ayağımız kırık çalışıyoruz. Veliden çoğu zaman destek görmüyoruz. Örneğin ben müzik yeteneğini keşfettiğim öğrencimi Güzel Sanatları Lisesine hazırlamak istiyorum ama genelde aileden aldığım tepki kötü oluyor. Veliden kaybediyorum. Bazen bunu idareden, kendi öğretmen arkadaşlarımdan bile görüyorum. Öncelikle bu önyargıyı kırmaya çalışıyorum. İlk olarak öğrenciyi kazanmaya çalışıyorum. Her şeyin başı sevgi. Öğrenci önce öğretmeni ve dersi sevmeli. Daha sonra derse olan önyargısı zaten siliniyor.”

Ö4: “Programlar hazırlanırken yöresel farklılıklar göz önüne alınmalı. Öğretmene yeni tayin olduğu bölgelerde özellikle bizim gibi imkanları kısıtlı doğu illerinde görev yapacak olan öğretmenlere öğrencilerini tanımları için belirli bir süre tanınmalı. Öğretmen öğrencisini tanıdıktan sonra programı kendisi şekillendirebilmeli. Ders işlenişine gelecek olduğumuzda müzik öğretmenin diğer öğretmenlere göre artıları çok daha fazla aslında. Biz diğer öğretmenlerden biraz daha cıvıl cıvıl olabiliyoruz. Bu büyük bir artı bizim için. Öğrenciye öncelikle yapabileceklerini gösterip dersi sevdirmeliyiz.”

Ö5: “Birçok yönden sıkıntılarla karşılaşabiliyorum. Sınıf iklimi, idaremin beklentisi. Bana göre müziğe yeteneği olan öğrencilerin öğretmenler tarafından keşfedilip, bunu öncelikle idaresine daha sonra idarenin izniyle yüksek mercilere bildirip bu öğrencilerin maddi manevi desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.”

Ö6: “Müzik dersinde öğrencinin gelişiminin destekleyici etkinliklerle arttırılmaya çalışılması gerekiyor. Öğrenciler diğer derslerden stresli bir şekilde geliyor müzik dersine. Öğretmenlerimize daha çok müzik dersine sahip çıkmaları gerektiğini önerebilirim.”

Ö7: “Müzik öğretmeni dersini işlesin. Gerçek anlamda dersini boşlamadan işlemesi gerektiğini düşünüyorum. Eğer biz öğretmen olarak dersimizi boşlarsak zaten diğer derslerden bunalan öğrenci müzik dersini boş ders gibi görerek derse giriyor.”

Ö8: “En başta öğretim programı öğrencilerin yaşları ve hazır bulunuşlukları göz önüne alınarak, istenilen kazanımlara uygun etkinlikler, şarkılar ve marşlar olmak üzere yeniden düzenlenmeli. İdareciler, öğretmenler ve okul aile birliğinin yardımlarıyla öğrencilere ve ailelerine müzik dersinin öğrenci üzerindeki ruhsal, kişisel gelişimlerine sağladığı katkı hakkında bilgilendirmeler yapılmalı.”

Ö9: “Bence program öğrenci hazır bulunuşlukları göz önüne alınarak hazırlanmalı. Evet belki programda yer alan kazanımları defterimize yazıyorum. Ama birçoğunu öğrenciye veremiyorum. Öğretmenliğe ilk başladığımda en önemli sıkıntım buydu. 5. Sınıfa da nota öğretiyorum, 8. sınıfı da. Örneğin 8. sınıf kazanımında “İstiklal Marşını uygun nefes yerlerine göre söyleme” davranışını kazandırmamız istenirken, öğrenci henüz marşın sözlerini bile doğru söyleyemiyor. Sıkıntılara kendim çözümler üretmeye çalışıyorum. Eksikleri kendi imkanlarımla tamamlamaya çalışıyorum. Öğrencilerime gerektiğinde blok flüt temin ediyorum. Öğretmenlerin öğrencilerini kıyaslamaması gerektiğini düşünüyorum. Bütün öğrencilerine eşit davranıp her öğrencinin bir şeyleri yapabileceğini öğrencilerine göstermesi gerektiğini düşünüyorum.”

Ö10: “Öğrenciler ilköğretim birinci kademedan müzik derslerini müzik öğretmenleriyle işleyemedikleri için büyük bir eksiklikle ortaokula geçmektedirler. Bu bakımdan müzik öğretim programının bu durum göze alınarak daha basite indirgenip iyileştirilmesi gerekmektedir. Müzik her öğrenciye ulaşmak için çok önemli bir araçtır. Yapılan etkinlikler (koro, bando, blok flüt çalma, şarkı söyleme vb.) öğrencinin kendini keşfetmesi, özgüven kazanması, iş birlikçi yanlarını geliştirmeleri, müziksel kültür birikimi kazanmaları, başarı duygusunu tadabilmeleri, daha mutlu bir birey olmaları yönünde büyük kazanımlar sağlamaktadır. Bir müzik öğretmeni öğrencinin seviyesine inebilmeli. Sınıftaki bireysel farklılıkları göz önünde bulundurmalı. Öğrencinin ilgi, istek ve hazırbulunuşluğunu ön planda tutmalı. Dikkat çekmeyi bilmeli.”

Ö11: “İlköğretim ikinci kademe müzik öğretim programı kazanımlarının ders saatleri hesaplanarak planlanmalıdır. Birçok sorunla karşılaşyoruz. En büyük problemimiz dersin gereksiz bir ders olduğunu düşünen velilerimiz. Çocuklara “Neden çalışmadın?” sorusunu sorduğumda “Matematik sınavımız vardı. Annem izin vermedi. Matematik çalış dedi.” örneğini verebilirim üzüler. Çocuklar robot değiller. Elbette şu an sistem gereği temel derslere daha çok vakit ayırmak zorunda kalıyorlar. Ama sevdikleri, ilgi duydukları alanlarda da desteklenmelidir. Elimden geldiğince bunu çocuklara da velilere de izah etmeye çalışıyorum çocukların bunu anlaması daha kısa zamanımı alıyor velilerde ne kadar etkili oluyor onu bilmiyorum. Ders saatinin yetersizliği buna önlem olarak daha ilgili öğrencileri seçerek ders dışı egzersiz programı adı altında çalışmalar yapıyoruz.”

Ö12: “Programın ikinci kademesi, öğrencilerin birinci kademedan müzik öğretmenleriyle ders işlemedikleri göz önüne alınarak planlanmalı. Birçok olumsuz etken var dersle ilgili. Çoğu zaman tek başıma çözümler üretiyorum. Bazen başarılı oluyorum. Bazen olamıyorum. Müzik dersinin öğrenci üzerinde birçok olumlu etkisinin olduğunu düşünüyorum. Birlikte şarkı söylemenin bilimsel olarak mutluluk verdiğini çoğumuz duymuşuzdur. Çocuklar bir parçayı söylediklerinde o parçayı bir de çalabildiklerini fark

ettikleri zaman çok daha hevesli istekli ve motive oluyorlar ve daha fazla çalışıyorlar bu durumun onları çok mutlu ettiğini düşünüyorum.”

Ö13: “Teorik bilginin azaltılması, uygulamadan teoriye giden bir sıra izlenerek planlanması gerektiğini düşünüyorum. Sıkıntılarla elbette karşılaşıyorum. Fakat karşılaştığım sıkıntılara göre çözümlendirme yapmak durumundayım. Bir şekilde dersimi öğrencime kazandırmam gerekiyor. Aksi takdirde müzik dersi tamamen yok olur. Öğretmenler öğrencilerini öncelikle tanımalı. İlgi ve isteklerini göz önüne almalı. Aile yapısından ve yaşadığı hayattan haberdar olmalı.”

Ö14: “Öğrenci kapasitesi önemsenmeli. Ders içi etkinliklerde yarış yerine yardımlaşmanın hakim olması gerektiğini müziğin bize kazandıracığı en büyük şeyin sevgi olduğunu çocuklara aşılamanız gerektiğini düşünüyorum.”

Ö15: “Müzik dersi ders işlenişinde karşılaştığımız en büyük problemlerden birisi enstrüman yetersizliği. Okulların çoğunda karşılaştığım problem bu benim. Bunun haricinde velilerin müzik dersini basit ve önemsiz bir ders olarak görmesi ve bunu çocuklarına empoze etmesi. Dizekli tahta gibi materyallerin olmaması. Yardımcı kitapların yetersizliği gibi problemlerle karşılaşıyorum. Bu problemlere çözüm üretme durumu ise enstrüman eksikliğinde kendi elimde bulunan enstrümanı göstererek veya kullanarak gidermeye çalışırım. Velilerin müzik dersine olan bakış açılarını ise konserler vererek gidermeye çalışırım. Dizekli tahta konusunda tahtanın bir kısmına dizel çizerek gidermeye çalışırım.”

Ö16: “Temel kazanımları kazanmaları için konular basitten karmaşığa doğru gitmelidir. Ayrıca etkinliklere daha fazla yer verip öğrencilerin ilgisi çekilmelidir. En büyük sorun ders saati. Bu açığı da ders içi etkinlik programı ile kapatmaya çalışıyorum. Müzik öğrenciyi hem bilişsel yönden hem de sosyal yönden geliştirmek için çok önemli bir araçtır. Örneğin, koroda yer alan bir öğrenci disiplin, birlikte hareket etme, uyum gibi sosyal davranışları öğrenirken piyano dersi alan bir öğrenci beynini ikiye bölmeyi öğrenir.

Nota eğitimi alırlarken aynı zamanda matematiği müzik dersine transfer ederler. Müzik her öğrencinin yaşamında olmalıdır. Öğretmenler bu etkenlere dikkat çekecek çalışmalar yapmalıdır.”

Ö17: “Müzik dersinin öğrencinin süreç içinde aktif rol alarak işlenmesi gerektiği göz önünde bulunarak program düzenlenmelidir. Kitaplarda öğrencilerin seviyesine uygun müzikal etkinlikler bulunmalıdır. Velilerin bazen olumsuz tutumları olabiliyor. Ayrıca öğretmen kılavuz kitabım yok. Müzik dersi saati de çok az. Kendi bulduğum etkinliklerle derslerimi zenginleştiriyorum. Kendi imkanlarımla edindiğim enstrümanları müzik dersinde kullanıyorum. Bence öğretmenler çeşitli etkinliklerle müzik dersinin verimli geçmesini sağlayabilirler. Ayrıca şu anki 5. sınıf müfredatında olmayan blok flütü mutlaka öğrencilere öğretmelidirler. Çocukların söylerken zevk alabileceği ve derse daha istekli katılmalarını sağlayabileceği şarkı, türkü, marş vb. bulmalı veya kendileri bestelemelidirler.”

Bulgular sonucunda katılımcı öğretmenler, programa yönelik görüşleri doğrultusunda hedef davranışların kazandırılması için etkinlik sayısının artırılması gerektiği ve öğrenci seviyesi dikkate alınarak düzenlenmesi gerektiği, müzik dersiyle ilgili birçok problemle karşılaştıkları ve bu problemleri kendi yöntemleriyle çözümlendirdikleri, uygulamaya yönelik ise müzik öğretmenleri meslektaşlarına derslerinde oyunlara ve farklı etkinliklere yer vermeleri, öğrenci ilgi ve isteklerini göz önünde bulundurmaları gerektiği gibi öneriler sunmuşlardır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, verilerin çözümlenmesi ile elde edilen bulgular ve yorum doğrultusunda ulaşılan sonuçlara ve geliştirilen önerilere yer verilmiştir

5.1. Sonuçlar

- Müzik dersi yardımcı kaynak kitapların, Müzik Dersi Öğretim Programının uygulanmasında ve hedef davranışları kazandırmada uygunluğu tespit edilmiştir.
- Müzik öğretmenlerinin, müzik dersine yönelik kaynak kitapları derslerinde aktif bir şekilde kullandıkları, bu kitapların dersin seyrini olumlu etkilediği ve öğrenciler üzerinde güdülünme sağladığı, ilgi ve isteklerinde artış olduğu belirlenmiştir.
- Bulgular sonucunda ülkemizde daha fazla müzik dersi ile ilgili yardımcı kaynak kitaplarına ve yayınlarına ihtiyaç duyulduğu görülmektedir
- Müzik Dersi Öğretim Programının, ortaokul ikinci kademe düzeyindeki öğrencilerin hazırbulunuşluğuna uygun olmadığı, öğretmenlerin programa bağlı kalmadıkları ortaya çıkmıştır.

- Müzik öğretmenlerinin haftalık ders saatlerinin yetersiz olmasından dolayı programdaki hedef kazanımları öğrencilere istenilen düzeyde aktaramadıkları görülmektedir.
- Müzik öğretmenlerinin öğretimi gerçekleştirme sırasında ders kitaplarındaki şarkı veya etkinlik yetersizliği gibi çeşitli sorunlarla karşılaştıkları, bu sorunları çözümlendirmede müzik yardımcı kaynak kitaplarından yararlandıkları ortaya çıkmıştır.
- Müzik dersine ilişkin ön bilgilerin, yeni bilgi ve becerilerin kazandırılmasında önemli olduğu, söz konusu durumun ise ilköğretim birinci kademedan ve birinci sınıftan itibaren müzik dersine ayrılan sürenin etkili kullanımına bağlı olduğu vurgulanmaktadır.
- Bulgular ön öğrenmelerin öğrenci katılımını olumlu yönde etkilediği, öğrenci ilgisinin ise öğretmenlerin müzik dersine yönelik motivasyonlarını da arttırdığını ortaya koymaktadır.
- Öğretmen görüşlerine göre bulgular, müzik öğretmenlerinin derslerinde uygulamalı etkinliklere ve oyunlara daha fazla yer vermesi gerektiğini göstermektedir.
- Sonuç olarak, müzik dersi işlenişinde bölgeden bölgeye farklılıklar olduğu ve bu farklılıkların öğrenci gelişimi açısından en aza indirgenmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

5.2. Öneriler

- Müzik Dersi Öğretim Programı, müzik dersi haftalık ders saati, ortaokul ikinci kademe öğrenci hazırbulunuşluğu, ülkenin dört bir yanında eşit derecede uygulanabilirliği, yöresel farklılıklar, okul ve sınıf iklimi, okul ve şartları, ders içi materyallerinin tedarik edilebilme durumu gibi etmenler göz önüne alınarak düzenlenebilir.

- Müzik dersine yönelik yardımcı kaynak kitaplarının ülkemizde daha fazla yayınlanmasının teŖvikine dair eŖitli alıŖmalar yapılabilir.
- Yayınlanmış olan müzik kaynak kitaplarının dıŖında müzik dersinin iŖleniŖine yardımcı olabilecek müzik eēitimi ve ēretimi ile ilgili daha farklı konuları ele alan kitaplar yayınlanabilir.
- Müzik ders kitapları ve yardımcı kitapların ieriēi müzikal etkinlikler bakımından daha kapsamlı bir Ŗekilde hazırlanabilir.
- Müzik dersi haftalık ders saati haftada en az 2 saat olmak üzere arttırılabilir.
- Bütün ērencilerin müzik dersinden eŖit derecede yararlanabilmeleri için program oluŖturulurken bölgesel farklılıklar dikkate alınarak, ülkenin her bir yanındaki ortaokullarda uygulanabilecek Ŗekilde Müzik Dersi ēretim Programı düzenlenebilir.
- ērenci ve velilerin müzik dersine yönelik olumsuz ve önyargılı dŖncelerini deēiŖtirebilmek için okul içinde idare ve diēer ēretmenlerle iŖbirliēi içinde sunum, gösteri, tören, dinleti, konser, seminer gibi etkinliklere yer verilebilir.
- Müzik Dersi ēretim Programının istenilen düzeyde aktarılabilmesi için müzik ēretmenlerinin ilkēretim birinci kademe de müzik derslerine girmeleri saēlanabilir.
- Enstrümanlar gibi müzik dersi için gerekli olan ders araç-gereçlerinin temini için ülkemizin her bölgesindeki ortaokulların eŖit Ŗartlara eriŖebilmesine dair alıŖmalar yapılabilir.
- Konu ile ilgili araŖtırmanın Van ili dıŖındaki illerde de yapılabilir. Ortak sorunlar belirlenip çözüm nerileri getirilebilir.

KAYNAKLAR

- Albuz, A. & Akpınar, M. (2009). *2006 ilköğretim müzik dersi öğretim programı ve yeni yaklaşımlar*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Samsun.
- Alkan, C. (1994). *Eğitim ve öğretim araç ve gereçlerinde standardizasyon ve kalite*. TSE Kalite Sempozyumu. İstanbul.
- Aykaç, N. (2009). *Öğretme öğrenme sürecinde aktif öğretim yöntemleri*. Ankara: Naturel.
- Bütün, M. & Demir, S. (Ed). (2016). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Siyasal.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö., Karadeniz Ş. & Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ceyhan, E. & Yiğit, B. (2003). *Konu alanı ders kitabı incelemesi*. Ankara: Anı.
- Cüceloğlu, D. (2012). *Değişim ve gelişim*.
<http://www.dogancuceloglu.net/yazilar/805/degisim-ve-gelisim/> sayfasından erişilmiştir.
- Çağlak, A. (2016). *2009 yılında kabul edilen ortaöğretim müzik programının müzik öğretmenleri görüşleri doğrultusunda incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ertürk, S. (1998). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan

- Gelişen Beyin. (2017). *Eğitim ve öğretimde yenilikçilik ödülleri*. <http://gelisenbeyin.net/egitim-ve-ogretimde-yenilikcilik-odulleri.html> sayfasından erişilmiştir.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Katıtaş, A. A. (2015). *Temel eğitim müzik dersi öğrenci çalışma kitaplarında yer alan sözlü eserlerin belirli değişkenler yönünden incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2017). *Müzik dersi (1-8. sınıflar) öğretim programı*. <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=157> sayfasından erişilmiştir.
- Özgül, İ. (2014). *Müzik eğitimi ve öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Özmen, H. & Ekiz, D. (Ed). (2013). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem Akademi.
- Say, A. (1993). *Müzik eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2005). *Müzik öğretimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2005). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Sönmez, V. (2014). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı.
- Tarman, S. (2016). *Müzik eğitiminin temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi.
- Toraman, M. (2013). *Müzik öğretmenlerinin ilköğretim programında yer alan müzik dersine yönelik görüşleri üzerine nitel bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik, insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikeyi.
- Umuzdaş, S. ve Levent, A. (2012). *Müzik öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi işleyişine yönelik görüşleri*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yayınlanmış makale, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Van.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

EKLER

EK 1. Müzik Kaynak Kitaplarının 2017 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programına Uygunluğunun Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi (Van İli Örneği) Görüşme Formu

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Yüksek Lisans Öğrencisi

Sevinç Apaydın

Bu görüşme formu, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı Yüksek Lisans Tezi için, müzik öğretmenlerinin müzik dersi kaynak (yardımcı) kitaplardan yararlanma durumlarını ve ortaokullarda uygulanan güncel müzik öğretim programına ilişkin görüşlerini almak amacıyla hazırlanmıştır. Müzik öğretmenleriyle görüşme yapılmasının amacı, yardımcı kitapların en önemli kullanıcıları, müzik dersi öğretim programını yakından takip ederek süreç içerisinde değerlendirmeleri ve nihayetinde programın uygulayıcıları olmalarıdır. Bu nedenle vereceğiniz yanıtlar bu araştırmanın doğru verilerle sonuca ulaşmasında önemli bir yer tutacaktır. Yukarıda verilen açıklamalar doğrultusunda görüşme süresince vereceğiniz bilgilerin ve sağladığınız verilerin sadece araştırma için kullanılacağını, görüşülen bireylerin isimleri ve kim olduklarıyla ilgili herhangi bir ifadenin kesinlikle araştırmaya yansıtılmayacağı, kişisel bilgilerinizin başka kişi ya da kuruma verilmeyeceğini belirterek, çalışmaya yapacağınız bilgi, deneyim ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Araştırmacı

Sevinç Apaydın

KİŞİSEL BİLGİLER:

1. Mezun olduğunuz okul türü nedir? Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı mezunu musunuz?
2. Öğretmenlikte geçen toplam hizmet süreniz nedir?
3. Öğrenim dereceniz nedir? (Ön lisans, lisans, yüksek lisans vb.)
4. Ana çalgınız nedir?
5. Şu an çalıştığınız kurumda ne kadar zamandır çalışmaktasınız?
6. Görev yaptığınız okullar nerelerdir?
7. Mesleğe başladıktan sonra müzik eğitimi ile ilgili aldığınız eğitimler var mı? Varsa nelerdir? (Ders, seminer, kurs, hizmet içi eğitim vb.)

YARDIMCI (KAYNAK) KİTAPLARA YÖNELİK SORULAR:

1. Müzik derslerinizde kaynak kitaplarından yararlanırmısınız?

* Cevap evet ise; yararlandığınız yardımcı (kaynak) kitaplar nelerdir? Derslerinizde kaynak kitap kullanımından ne gibi yararlar görüyorsunuz? Derse yönelik yardımcı kitap kullanımı dersin seyrini nasıl şekillendirmektedir? Örneklerle açıklayınız? İhtiyaç duyduğunuz müzik kaynak kitaplarına sahip misiniz?

* Cevap hayır ise; yardımcı kitaplar dışında derslerinizde hangi materyallerden yararlanıyorsunuz?

2. Başta yardımcı kitaplar olmak üzere müzik dersinde kullandığınız araç gereç ve materyaller öğrencilerin hazırbulunuşluk, ilgi, istek ve başarı durumunda önemli değişikliğe neden oluyor mu? Herhangi bir dersinizden örnek verebilir misiniz?

3. Müzik dersi yardımcı kitaplarını müzik ders kitaplarıyla karşılaştıracak olsanız neler söylemek istersiniz? Bu kitapları karşılaştırdığınızda kitapların engelleyici ve destekleyici yönleri konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

4. Yardımcı kitaplar ve ders kitaplarındaki etkinliklerin 2017 yılında uygulamaya konulan müzik dersi öğretim programına (müfredat) uygunluğu hakkında neler düşünüyorsunuz?

5. Sizce kitaplardaki etkinlikler, şarkılar vs. içerik ve konu bakımından müfredattaki hedef kazanımlara uygun mudur?

* Cevap evet ise; herhangi bir hedef kazanıma uygun dersinizde uyguladığınız şarkı ya da etkinlik örneği verir misiniz?

* Cevap hayır ise; kitapların müfredata uygunluğu hakkındaki önerileriniz, görüş ve düşünceleriniz nelerdir?

PROGRAMA YÖNELİK SORULAR:

1.Derslerinizi 2017 yılında uygulamaya konulan müzik öğretim programının içeriğine göre mi düzenliyorsunuz?

2. 2017-2018 eğitim öğretim yılının Eylül ayı seminer döneminde müzik öğretmenlerine yeni müzik öğretim programının tanıtılmış olduğu seminere katıldınız mı?

* Cevap evet ise; yeni program sizce yeteri kadar tanıtıldı mı?

3.. Programla ilgili herhangi bir sorunla karşılaşıyor musunuz? Varsa karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

4.2017 yılında uygulamaya konulan programın önceki programa göre, müzik dersinin okullardaki işlenişinde ve öğrenci üzerinde bir etkisi oldu mu? Yeni program sizce önemli bir farklılık yarattı mı?

5. İlköğretim müzik dersi öğretim programının uygulamasında destekleyici ve engelleyici etkenler nelerdir?

6. Uyguladığınız müzik öğretim programı içeriğinin ortaokul öğrencilerinin hazırbulunuşluğuna uygunluğu konusundaki görüşleriniz nelerdir?

7. Müzik öğretim programı içerisinde yer alan dinleme-söyleme, müziksel algı ve bilgilenme, müziksel yaratıcılık ve müzik kültürü öğrenme alanlarıyla ilgili hedef ve hedef davranışlar öğrenciler göz önüne alınarak bilgi ve performans açısından değerlendirildiğinde sizce hedeflenen düzeyde amacına ulaşmakta mıdır?

8. Müzik dersi öğrenci değerlendirmelerinde, ilköğretim müzik programında yer alan ölçme-değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanıyor musunuz?

UYGULAMAYA YÖNELİK SORULAR:

1. Okulunuzda bulunan ders araç-gereçleri kullandığınız müzik öğretim programının etkili bir şekilde uygulanmasında yeterli oluyor mu?

* Cevap evet ise; hangi araç-gereçleri kullanıyorsunuz?

* Cevap hayır ise; hangi araç-gereçlere ihtiyaç duyuyorsunuz?

2. Uygulanan program için öğretmen kılavuz kitabınız var mı?

3. Öğretmen kılavuz kitabındaki etkinliklerin ortaokul öğrencilerine uygunluğu konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

4. Etkinlikleri uygularken hangi müzik öğretim yaklaşımlarını, yöntem ve tekniklerini kullanıyorsunuz? (orff, kulaktan öğretim, yaparak yaşayarak öğrenme, gösterip yaptırma, model olma, rol yaptırma vb.)

5. Ek etkinlikler yapıyor musunuz?

* Cevap evet ise; etkinliklerinizi neleri göz önüne alarak planlıyorsunuz?

6. Haftalık ders saati süreniz nedir? Sizce yeterli mi?

ÖNERİLER/DÜŞÜNCELER:

1. Müzik dersi öğretim programına yönelik görüşleriniz deneyimlerinize paralel olarak nasıl şekillenmektedir? Öğrenci hazırbulunuşluğu göz önüne alındığında İlköğretim ikinci kademe müzik öğretim programı nasıl olmalıdır?
2. Müzik dersi işlenişi sırasında ne gibi sorunlarla karşılaşıyorsunuz? (araç gereç, okul iklimi, sınıf iklimi, ders saati, ders kitapları, öğretmen el kitabı, yardımcı kitaplar, yardımcı materyaller, öğretmen ve idareciler, veli istek ve beklentileri vs.) Karşılaştığınız sorunları nasıl çözümlendirirsiniz?
3. Müzik eğitiminin öğrencinin bireysel ve ruhsal gelişimi üzerindeki etkileri konusundaki düşünceleriniz nelerdir?
4. Müzik dersinin daha istendik davranış değişikliği yaratması ve verimli geçmesi yönünde müzik öğretmenlerine önerileriniz nelerdir?

EK 2. İzin Dilekçesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 01/11/2018-E.145500

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 17311665-044-
Konu : Sevinç APAYDIN

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 20/10/2018 tarihli ve 19830454 sayılı yazı.

Van Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğünün ilgi yazısı ve eki konusu nedeniyle ilişikte gönderilmektedir.
Bilgilerinize arz ederim.

e-imzalıdır
M. Dilaver YAR
Daire Başkanı

Ek:İlgi yazı ve eki (2 sayfa)

Gazi Üniversitesi Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı Rektörlük Kampüsü Emniyet Mah.
Bandırma Cad. No: 6/6 06500 Yenimahalle/ ANKARA
Tel:0 (312) 212 68 40 Faks:0 (312) 202 28 08
e-Posta: ogiris@gazi.edu.tr İnternet Adresi: www.ogris.gazi.edu.tr

Bilgi için : Talip Gümüş
Bilgisayar İşletmeni
Telefon No:312 202 28 21

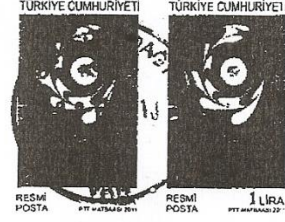
Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK 3. İzin Dilekçesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 25/10/2018-E.50151

T.C.
VAN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 77157353-821.99-E.19830454
Konu : Veri Toplama Talebi

20.10.2018

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Sevinç APAYDIN'a ait Müdürlüğümüzün 181/9/2018 tarih ve 19706812 sayılı onay yazısı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi arz ederim.

Hasan TEVKE
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek : Onay yazısı

Güvenli Elektronik İmza:

Aslı ile Aynıdır

Cemal ÖZEL

22.10.2018

Adres: Abdurrahman Gazi Mah.İskele cad.Çalı durağı 65040 VAN
Elektronik Ağ: <http://van.meb.gov.tr>
e-posta: ahperiaras@hotmail.com

Bilgi için: P.ARAS
Tel: 0 (432) 222 41 62
Faks: 0 (432) 222 41 61

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden a707-288f-3108-99a9-bf4e kodu ile teyit edilebilir.

EK 4. İzin Dilekçesi

T.C.
VAN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 77157353-821.99-E.19706812
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı Anket

18/10/2018

İL MAKAMINA

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Sevinç APAYDIN'ın ' Müzik Kaynak Kitaplarının 2017 ilköğretim müzik dersi öğretim programlarına uygunluğunun öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi " konulu yüksek lisans tez çalışması kapsamında İlimiz Edremit,İpekyolu ve Tuşba ilçelerinde görev yapan müzik öğretmenlerine anket uygulama çalışması hususundaki yazıları incelenmiştir.

Söz konusu anket uygulama çalışması Müdürlüğümüzce oluşturulan " Anket Uygulama ve Araştırma İzin Talepleri Komisyonu" tarafından incelenmiş olup 17/10/2018 tarih ve 17 nolu karar ile belirtilen açıklamalar doğrultusunda uygulanması;Ayrıca denetimleri ilgili okul, ilçe milli eğitim müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere derslerin aksatılmaması kaydıyla ve gönüllülük,esasına göre yapılması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Adem ÇİFTÇİ
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

Uygun görüşle arz ederim.

Hasan TEVKE
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
18/10/2018

Sinan ASLAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Adres: Abdurrahman Gazi Mah.İskele cad.Çalı durağı 65040 VAN
Elektronik Ağ: <http://van.meb.gov.tr>
e-posta: ahperiaras@hotmail.com

Bilgi için: PARAS
Tel: 0 (432) 222 41 62
Faks: 0 (432) 222 41 61

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 1ed3-a975-36e1-8ad6-6fbd kodu ile teyit edilebilir.

GAZİLİ OLMAK AYRILICALIKTIR...